

Skonsolidowane sprawozdanie pozafinansowe

Grupa LOTOS deklaruje, w ramach trójstopniowego systemu Poziomów Aplikacji GRI, osiągnięcie Poziomu A.

Profil sprawozdania

Skonsolidowane sprawozdanie pozafinansowe za 2010 r. powstało w oparciu o Ramowe Zasady Raportowania oraz trzecią wersję Wytycznych Global Reporting Initiative (G3 GRI). Grupa LOTOS deklaruje, w ramach trójstopniowego systemu Poziomów Aplikacji, osiągnięcie Poziomu A¹.

Poziom Aplikacji GRI	C	C+	B	B+	A	A+
Własna deklaracja					✓	

Sprawozdanie Grupy Kapitałowej LOTOS odnosi się do działalności organizacji w roku obrotowym 2010. Tam, gdzie było to istotne, informacje odnoszą się również do wydarzeń ważnych dla przedsiębiorstwa, które miały miejsce w czasie bezpośrednio poprzedzającym publikację Sprawozdania, tj. w pierwszych trzech miesiącach 2011 r.

Obecne Skonsolidowane sprawozdanie pozafinansowe jest czwartą publikacją koncernu prezentującą pozafinansowe aspekty działalności. W 2009 r. po raz pierwszy stanowiło integralną część Raportu Roczny Grupy LOTOS. Był to pierwszy zintegrowany raport roczny polskiej spółki. Otrzymał wyróżnienie w konkursie na najlepsze raporty społeczne wydane w 2010 r. zorganizowanym przez firmę doradczą PwC, Forum Odpowiedzialnego Biznesu oraz CSR Consulting. Wyróżnienie przyznano za udane włączenie raportowania kwestii społecznych i ekologicznych do raportowania zintegrowanego oraz sporządzenie komplementarnych sprawozdań skonsolidowanych – finansowego i pozafinansowego. Niniejszy Raport Roczny kontynuuje tę praktykę, przy czym rozszerza zasięg sprawozdawczości pozafinansowej - którą w 2009 r. objęta była Grupa LOTOS jako podmiot dominujący oraz spółki handlowe Grupy Kapitałowej LOTOS – o spółkę LOTOS Petrobaltic, działającą w obszarze poszukiwawczo-wydobyczym.

Wydane dotychczas raporty dostępne są w dedykowanym serwisie internetowym Grupy LOTOS www.csr.lotos.pl.

Decyzją Zarządu Grupy LOTOS organizacja przyjęła roczny cykl sprawozdawania postępów we wdrażaniu strategii społecznej odpowiedzialności.

Za koordynację procesu społecznego raportowania w Grupie Kapitałowej LOTOS odpowiada Biuro Sponsoringu, Spraw Społecznych i CSR. Wszystkim zainteresowanym udostępniony jest adres e-mail: csr@grupalotos.pl. Szczegółowe informacje kontaktowe zamieszczone są w końcowej części niniejszego Raportu.

¹ Poszczególne Poziomy Aplikacji zostały oznaczone literami od C (poziom najniższy), przez C+ (gdzie „+” oznacza zewnętrzną weryfikację raportu przez niezależny organ poświadczający) B, B+, A do A+. Kryteria raportowania przyporządkowane do każdego Poziomu stanowią miarę stopnia aplikacji Wytycznych oraz uwzględnienia Ramowych Zasad Raportowania GRI.

Zakres i zasięg Raportu

W procesie definiowania zawartości Skonsolidowanego sprawozdania pozafinansowego oraz pozostałych rozdziałów Raportu Roczego prezentujących pozafinansowe wyniki działalności kierowano się Ramowymi Zasadami Raportowania GRI.

W procesie definiowania zawartości Skonsolidowanego sprawozdania pozafinansowego oraz pozostałych rozdziałów Raportu Roczego prezentujących pozafinansowe wyniki działalności kierowano się Ramowymi Zasadami Raportowania GRI. Dobór treści zaprezentowanych w Raporcie miał miejsce w oparciu o zasadę istotności. Przez istotność Grupa LOTOS rozumie znaczenie i wagę danego czynnika nie tylko dla funkcjonowania koncernu zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju, ale i dla zewnętrznych interesariuszy oczekujących lub poszukujących wiarygodnych, porównywalnych, rzetelnych danych i informacji mających wpływ na dokonywane przez nich wybory, czy podejmowane decyzje.

W niniejszym Sprawozdaniu wykorzystano wszystkie podstawowe wskaźniki wyników dotyczących poszczególnych aspektów działalności: ekonomicznych, środowiskowych i społecznych oraz większość przewidzianych Wytycznymi GRI wskaźników dodatkowych. Z uwagi na brak wyodrębnionego w okresie sporządzania Sprawozdania odpowiedniego Suplementu Sektorowego, nie zostały wykorzystane wskaźniki dedykowane dla branży, w jakiej działa koncern, poza tymi jakie przewidziano w zestawie podstawowym. Do kalkulacji prezentowanych w Sprawozdaniu danych finansowych przyjęto metody tożsame z zastosowanymi w Skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej LOTOS za 2010 r., tj. zgodne z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) obowiązującymi na dzień 31 grudnia 2010 r.

W przeważającej liczbie obszarów problemowych przedstawione w Sprawozdaniu informacje odnoszą się do podmiotu dominującego, czyli Grupy LOTOS. Dołożono jednak wszelkiej staranności w celu uwzględnienia tam, gdzie było to obecnie możliwe, również skonsolidowanych danych odnoszących się do Grupy Kapitałowej LOTOS. W obszarach kluczowych dla odpowiedzialności produktowej zaprezentowano dane odnoszące się do spółek handlowych grupy kapitałowej, zaś dla odpowiedzialności środowiskowej dane dla LOTOS Petrobaltic. W każdym przypadku zastosowano w Sprawozdaniu stosowne rozróżnienie poprzez dodanie informacji wskazującej konkretny podmiot zależny grupy kapitałowej.

W minionym okresie sprawozdawczym nie zaszły zmiany czy inne istotne okoliczności w odniesieniu do podmiotów zależnych grupy kapitałowej, które miałyby wpływ na całościową ocenę organizacji w poszczególnych aspektach lub w porównaniu z innymi krajowymi podmiotami z branży.

Wskaźniki GRI raportowane przez spółki Grupy Kapitałowej LOTOS: LOTOS Asphalt, LOTOS Kolej, LOTOS Oil, LOTOS Paliwa, LOTOS Parafiny i LOTOS Petrobaltic w odniesieniu do działalności prowadzonej w 2010 r.

Aspekt	Wskaźnik
Produkty i usługi	EN26, EN27
Transport	EN29
Zdrowie i bezpieczeństwo konsumenta	PR1
Oznakowanie produktów i usług	PR3, PR5
Komunikacja marketingowa	PR7, PR8
Prywatność klienta	PR8
Zgodność z prawem	PR2, PR4, PR9
Bioróżnorodność	EN11
Pośredni wpływ ekonomiczny	EC9
Pozycja rynkowa	EC5, EC6, EC7

W toku prac nad Raportem Roczny 2010 uwzględniono 74 wskaźniki sprawozdawcze GRI.

Weryfikacja

Wszelkie dane przedstawione w Sprawozdaniu zgromadzone zostały w sposób rzetelny i odpowiedzialny, poświadczony za zgodność ze stanem faktycznym przez członków najwyższego kierownictwa Grupy LOTOS oraz wybranych spółek zależnych grupy kapitałowej nadzorujących poszczególne raportowane obszary działalności.

Dane finansowe zgodne są z informacjami prezentowanymi w Skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych, odnoszących się do poszczególnych okresów.

Niniejsze Skonsolidowane sprawozdanie pozafinansowe nie zostało poddane zewnętrznej weryfikacji przez niezależny organ poświadczający. Podkreślić jednak należy, że większość danych finansowych odnoszących się do ostatniego roku obrotowego, będących przedmiotem obecnego sprawozdania była oceniana przez biegłych rewidentów firmy Ernst&Young Audit Sp. z o.o., badających Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej LOTOS.

W Grupie LOTOS jest wdrożony i certyfikowany Zintegrowany System Zarządzania zgodny z normami: ISO 9001, ISO 14001, PN-N-18001. Wdrożone są też wymagania Publikacji Standaryzacyjnej Zapewniania Jakości AQAP 2110 oraz wymagania Wewnętrznego Systemu Kontroli obrotem materiałami o znaczeniu strategicznym, zgodne z normą PN-N-19001.

W lipcu 2010 r. Spółka przeszła pomyślnie audit odnowienia certyfikatu Zintegrowanego Systemu Zarządzania, tj. audit, którego celem jest ocena zgodności systemu zarządzania z wymaganiami norm ISO 9001, ISO 14001, PN-N-18001. Audit odnowienia wykonywany jest co trzy lata. Zarówno audit odnowienia, jak i audyty nadzoru (przeprowadzane corocznie) dokonywane są przez zewnętrzną, niezależną jednostkę certyfikującą.

Dodatkowo w Grupie Kapitałowej LOTOS prowadzone są audyty wewnętrzne, mające na celu ocenę stopnia wdrożenia wymagań Zintegrowanego Systemu Zarządzania, a także skuteczności realizowanych procesów. Więcej informacji o audytach Zintegrowanego Systemu Zarządzania znajduje się w podrozdziale „Systemy Zarządzania” niniejszego Raportu Roczego.

Ponadto Grupa LOTOS, zgodnie z przyjętymi zasadami przejrzystości w komunikacji z interesariuszami, cyklicznie poddaje zewnętrznej ocenie swoje zaangażowanie w działania z dziedziny społecznej odpowiedzialności, poprzez uczestnictwo w profesjonalnych badaniach porównujących dokonania firm działających na rzecz rozwijania idei CSR. Do najważniejszych działań zrealizowanych w tym obszarze w 2010 r. należy zaliczyć udział Spółki w:

- Rankingu Odpowiedzialnych Firm 2010, którego organizatorami byli: Centrum Etyki Biznesu Akademii im. L. Koźmińskiego oraz Forum Odpowiedzialnego Biznesu. Wyniki oraz osiągnięcia wykazane przez Grupę LOTOS, stanowiące podstawę oceny, zostały poddane weryfikacji przez audytorów firmy PricewaterhouseCoopers - partnera rankingu;
- RESPECT Ratingu, który został przygotowany, jako podstawa wyłonienia uczestników RESPECT Index na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Realizowane przez Grupę LOTOS działania z zakresu społecznej odpowiedzialności zostały poddane – w toku opracowywania wyników Ratingu - weryfikacji przez firmę Deloitte.

W obu przytoczonych przypadkach audytorzy dokonywali weryfikacji przekazanych przez Spółkę informacji, nie tylko na podstawie rozmów z jej przedstawicielami, ale przede wszystkim w oparciu o przedstawioną dokumentację.

Ekonomiczne aspekty działalności

Grupa Kapitałowa LOTOS podejmuje decyzje dotyczące swojej działalności z uwzględnieniem ich pośredniego wpływu na otoczenie przedsiębiorstwa. Poprzez współpracę z lokalnymi dostawcami i kontrahentami firma ma wpływ na poprawę jakości życia mieszkańców i rozwój przedsiębiorczości na terenie swego oddziaływania. Dane dotyczące wyników finansowych w odniesieniu społecznej odpowiedzialności ilustrują przepływ kapitału pomiędzy wszystkimi stronami zaangażowanymi w firmę oraz wpływ ekonomiczny organizacji na całe społeczeństwo.

Wyniki ekonomiczne

NR GRI	OBSZAR				
EC 1	Bezpośrednia wartość ekonomiczna uzyskana i rozdysponowana z uwzględnieniem przychodów, kosztów operacyjnych, wynagrodzenia pracowników, dotacji i innych inwestycji na rzecz społeczności, niepodzielonych zysków oraz wpłat dla właścicieli kapitału i instytucji państwowych				
Grupa LOTOS	2006 r.	2007 r.	2008 r.	2009 r.	2010 r.
tys. zł					
Przychody netto	11.630.382	11.867.884	14.900.794	12.711.611	18.132.827
Koszty operacyjne	10.712.102	10.851.429	14.867.282	12.116.519	17.104.229
Wynagrodzenia pracownicze i inne świadczenia	82.771	94.724	115.587	131.585	136.840
Płatności skierowane do dawców kapitału	3.093	65.680	61.497	127.114	126.842
Płatności skierowane do sektora publicznego	5.249.087	6.730.682	7.108.738	8.557.314	9.425.916
Inwestycje społeczne	1.876	1.121	651	793	1.240

28 czerwca 2010 r. Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Grupy LOTOS S.A. podjęło uchwałę w sprawie podziału zysku netto Spółki za rok 2009. Zgodnie z treścią uchwały część zysku netto Grupy LOTOS w kwocie 1.000.000 zł zostało przeznaczone na fundusz celowy Spółki, przeznaczony na finansowanie przez Grupę LOTOS S.A. przedsięwzięć społecznych.

Grupa Kapitałowa LOTOS	2006 r.	2007 r.	2008 r.	2009 r.	2010 r.
tys. zł					
Przychody netto	12.834.708	13.143.463	16.309.960	14.344.851	19.695.002
Koszty operacyjne	10.978.033	11.368.625	15.314.995	12.775.790	17.562.048
Wynagrodzenia					

pracownicze i inne świadczenia	359.998	388.418	422.506	462.948	497.043
Płatności skierowane do dawców kapitału	32.845	96.768	99.729	176.338	174.154
Płatności skierowane do sektora publicznego	5.968.567	7.194.536	7.519.904	8.951.791	9.804.980
Inwestycje społeczne	2.352	1.362	898	839	1.485

NR GRI	OBSZAR
EC 3	Pokrycie zobowiązań organizacji związanych z planami emerytalnymi i świadczeniami

W związku z zobowiązaniami pracodawcy wynikającymi z Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy Grupa LOTOS tworzy rezerwy na odprawy emerytalno-rentowe i nagrody jubileuszowe.

Grupa LOTOS	2006 r.	2007 r.	2008 r.	2009 r.	2010 r.
tys. zł					
Rezerwy na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalno-rentowe:					
- długoterminowe	15.150	19.072	27.612	28.820	31.420
- krótkoterminowe	2.189	2.753	3.666	4.348	4.973
Razem rezerwy	17.339	21.825	31.278	33.168	36.393

Dokonane wpłaty z tytułu ubezpieczenia pracowników Grupy LOTOS z funduszem inwestycyjnym (III filar)	1.453	2.496	3.105	3.439	3.800
--	-------	-------	-------	-------	-------

Grupa Kapitałowa LOTOS					
tys. zł					
Rezerwy na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalno-rentowe:					
- długoterminowe	54.232	60.295	82.587	87.961	95.370
- krótkoterminowe	7.472	8.888	9.505	10.733	12.459
Razem rezerwy	61.704	69.183	92.092	98.694	107.829

Dokonane wpłaty z tytułu ubezpieczenia pracowników Grupy Kapitałowej LOTOS z funduszem inwestycyjnym (III filar)	4.524	7.068	8.720	10.195	10.174
--	-------	-------	-------	--------	--------

NR GRI	OBSZAR
EC 4	Istotne wsparcie finansowe uzyskane od państwa

Grupa LOTOS	2006 r.	2007 r.	2008 r.	2009 r.	2010 r.
tys. zł					

Dotacje otrzymane	3.416	2.808	-	5.908	-
Dotacje rozliczone	-	-	-	-	-
Wartość dotacji na koniec roku	16.560	19.368	19.368	25.276	25.276

Grupa Kapitałowa LOTOS

tys. zł

Dotacje otrzymane	3.486	4.322	19	5.908	791
Dotacje rozliczone	634	601	663	744	1.122
Wartość dotacji na koniec roku	20.819	24.540	23.896	40.343	40.012

LOTOS Asfalt prowadzi działalność na terenie Tarnobrzeskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej EURO-PARK WISŁOSAN na podstawie Zezwolenia Nr 158/ARP S.A./2008 z 23 stycznia 2008 r. Zezwolenie zostało udzielone do 15 listopada 2017 r. W ramach obowiązujących przepisów LOTOS Asfalt jest zwolniona z podatku dochodowego od osób prawnych w odniesieniu do działalności objętej zezwoleniem. LOTOS Asfalt dokonuje obliczenia podstawy opodatkowania zgodnie z ustawą o podatku dochodowym od osób prawnych z 15 lutego 1992 r. Dla celów kalkulacji podstawy opodatkowania, dochodu zwolnionego oraz dochodu do opodatkowania LOTOS Asfalt dokonuje podziału przychodów oraz kosztów na działalność strefową i poza strefową. Zwolnienie dochodu od opodatkowania dokonywane jest na podstawie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych z 20 października 1994 r. oraz Zezwolenia Nr 158/ARP S.A./2008 z 23 stycznia 2008 r. W związku z inwestycją realizowaną na terenie Tarnobrzeskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej spółce LOTOS Asfalt przysługuje prawo do skorzystania z ulgi, polegającej na możliwości pomniejszenia należnego podatku dochodowego o kwotę nie przekraczającą 50% poniesionych w Tarnobrzeskiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej nakładów inwestycyjnych.

Obecność na rynku

NR GRI	OBSZAR
EC 5	Relacja standardowego wynagrodzenia na poziomie podstawowym do minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w głównych lokalizacjach dla działalności firmy

L.p.	Lokalizacja	Najniższe wynagrodzenie zasadnicze w 2010 r. (zł)	Relacja najniższego wynagrodzenia do najniższego wynagrodzenia w kraju, które w 2010 r. wynosiło 1.317 zł (%)
------	-------------	---	---

Grupa LOTOS

1.	Gdańsk	2.550	194
2.	Czechowice	2.755	209
3.	Jasio	2.600	197
4.	Kraków	4.284	325
5.	Piotrków Trybunalski	4.419	336
6.	Poznań	2.900	220
7.	Rypin	3.162	240
8.	Warszawa	3.490	265

LOTOS Asfalt

1.	Gdańsk	2.500	190
2.	Czechowice	2.464	187
3.	Jasio	1.500	114

LOTOS Kolej

1.	Gdańsk	2.600	197
2.	Czechowice	2.421	184

3.	Jasło	2.475	188
4.	Zduńska Wola	2.700	205
LOTOS Oil			
1.	Cała Spółka	2.199	167
LOTOS Paliwa			
1.	Cała Spółka	2.550	194
LOTOS Oil			
1.	Cała Spółka	1.600	121

Minimalne wynagrodzenie w 2010 r. w Polsce wynosiło 1.317 zł brutto.

NR GRI	OBSZAR
EC 6	Polityka, praktyki oraz udział wydatków na rzecz lokalnych dostawców w głównych lokalizacjach organizacji

Grupa LOTOS, będąc jednym z największych przedsiębiorstw w regionie pomorskim, czuje się odpowiedzialna za swoje najbliższe otoczenie, w tym za jego dynamiczny rozwój gospodarczy. Spółka prowadzi działalność zgodnie z ideą zrównoważonego rozwoju oraz zasadami odpowiedzialności biznesowej, co oznacza, że etyka, transparentność i jawność stanowią ważny aspekt działalności koncernu.

Według szacunków Spółki 84% kontrahentów Grupy LOTOS stanowią lokalni dostawcy w głównych lokalizacjach dla działalności firmy, tzn. w Gdańsku, Warszawie i Krakowie. W tym miejscu warto podkreślić, że 50% umów zawieranych jest z kontrahentami, którzy prowadzą działalność gospodarczą na terenie województwa pomorskiego. Powyższe twierdzenia ilustruje zamieszczony poniżej wykres, przedstawiający procentowy rozkład liczby zobowiązań zaciągniętych z kontrahentami, mającymi siedziby w głównych lokalizacjach dla działalności firmy.

Procentowy rozkład liczby zobowiązań zaciągniętych w 2010 r. z kontrahentami mającymi siedziby w głównych lokalizacjach dla działalności Grupy LOTOS

Liczba umów zawartych w 2010 r. z kontrahentami mającymi siedziby w głównych lokalizacjach dla działalności Grupy LOTOS

Siedziba Firmy	Liczba umów
Gdańsk i województwo pomorskie	385
Warszawa	197
Kraków	59
Pozostałe	125
Razem	766

LOTOS Paliwa: Spółka kupuje niemal 100% sprzedawanych paliw w Grupie LOTOS, z czego zdecydowana większość pochodzi z produkcji krajowej realizowanej w rafinerii w Gdańsku.

LOTOS Asphalt: Przy wyborze dostawców towarów i usług Spółka zobligowana jest do stosowania procedury wyboru kontrahenta, która określa zasady i tryb postępowania w przypadku dokonywania wszystkich zakupów towarów i usług, gdzie do głównych kryteriów należą m.in. jakość produktów/usług, wpływ

produktu/usługi na środowisko, przestrzeganie zasad bezpieczeństwa pracy przez dostawcę, warunki płatności i gwarancji. Strategicznym dostawcą surowców do LOTOS Asphalt (Gdańsk, Jasło, Czechowice) jest Grupa LOTOS. Udział lokalnych dostawców LOTOS Asphalt stanowi 5% ogółu wartości dostaw do Spółki. Pozostali dostawcy to polscy importerzy oraz producenci surowców i gotowych produktów z Europy oraz krajów pozaeuropejskich.

LOTOS Kolej: Służby zaopatrzenia Spółki optymalizują proces zaopatrzenia m.in. poprzez wybór potencjalnie najlepszych dostawców, a jednym z kryteriów jest ich lokalizacja w regionie. Największe koszty materiałów Spółka ponosi w związku z zaopatrzeniem w części zamienne do taboru. Większość firm zaopatrujących w te części znajduje się na południu Polski, dlatego jedynie część materiałów eksploatacyjnych może być kupowana w firmach lokalnych, tj. na terenie województwa pomorskiego.

LOTOS Parafiny: Spółka ma zakłady produkcyjne w Czechowicach i Jaśle, stąd pod pojęciem lokalny należy rozumieć dostawców pochodzących z południowej Polski. Około 60% usług transportowych kierowanych do lub z Jasła oraz Czechowic realizowanych jest za pośrednictwem lokalnych firm. Przy zamawianiu i zakupie usług związanych z działalnością inwestycyjną i remontową brak jest zasad i ograniczeń dotyczących lokalizacji dostawcy. W 2010 r. proporcje wydatków inwestycyjnych i remontowych kształtowały się następująco: dla lokalizacji Jasło – 68% lokalni dostawcy, 32% dostawcy spoza regionu; dla lokalizacji Czechowice-Dziedzice – 85% lokalni dostawcy, 15% dostawcy spoza regionu.

LOTOS Oil: Spółka stara się stosować taką politykę doboru dostawców, aby w każdej kategorii zakupowej mieć przynajmniej dwa źródła dostaw. W przypadku monopolu dostawcy, Spółka stara się taki monopol okresowo weryfikować. Bieżąca polityka zakupowa polega na penetracji rynków lokalnych w celu zlokalizowania dostawców. W przypadku znalezienia rzetelnego i perspektywicznego dostawcy, Spółka zaprasza go do procesu przetargowego. Struktura wartościowa zakupów (poza usługami) we wszystkich oddziałach produkcyjnych, łącznie z Centrum Dystrybucyjnym i z uwzględnieniem współpracy z Grupą LOTOS, była w 2010 r. następująca: 82% dostawy lokalne, 18% dostawy pozostałe. W strukturze wartościowej dostaw usług 90% stanowili dostawcy lokalni, zaś 10% pozostali.

NR GRI	OBSZAR
EC 7	Procedury w zakresie zatrudniania pracowników z rynku lokalnego oraz procent wyższego kierownictwa pozyskanego z rynku lokalnego w głównych lokalizacjach organizacji

Grupa LOTOS zatrudnia wyższą kadry menadżerską zgodnie z profilem i wymaganiami stanowiska. Są to osoby spełniające w najwyższym stopniu stawiane wymagania. Bardzo często wyższe stanowiska w firmie obejmują pracownicy z awansu wewnętrznego. W składzie wyższej kadry w głównych lokalizacjach działalności Spółki 76,4% zatrudnionych pracowników rekrutuje się z lokalnej społeczności.

LOTOS Asphalt: Przy tworzeniu nowych miejsc zatrudnienia, po spełnieniu wymogu wymaganych kompetencji, w pierwszej kolejności uwzględniane są osoby z rynku lokalnego. Dotyczy to również kadry kierowniczej. W poszczególnych lokalizacjach udział kadry kierowniczej pochodzącej ze społeczności lokalnych był w 2010 r. następujący: Gdańsk – 82%, Czechowice – 100%, Jasło – 75%.

LOTOS Kolej: Spółka przy zatrudnianiu wyższej kadry zarządczej kieruje się argumentami merytorycznymi, wiedzą i predyspozycjami kandydatów na odpowiednie stanowiska. Podczas rekrutacji w pierwszej kolejności rozważane są kandydaty z awansu wewnętrznego, czy to w ramach Spółki czy Grupy Kapitałowej LOTOS. W składzie wyższej kadry zarządzającej firmy 100% zatrudnionych rekrutuje się z lokalnej społeczności, tj. z województwa pomorskiego.

LOTOS Oil: Spółka prowadzi globalną politykę zatrudniania, bez względu na lokalizację swoich Oddziałów - w każdym z nich obowiązują te same procedury. Polityka Spółki nie przyznaje specjalnych preferencji osobom pochodzącym z lokalnego rynku pracy. Niemniej w głównych lokalizacjach prowadzenia działalności gospodarczej, tj. w Oddziale w Gdańsku, Oddziale w Czechowicach, Oddziale w Jaśle oraz w Biurze Dystrybucji w Piotrkowie Trybunalskim – wskaźnik zatrudnienia wyższej kadry kierowniczej (stanowiska: dyrektor, zastępca dyrektora, kierownik zakładu, szef biura) pochodzącej z lokalnej społeczności wynosi 100%. Dywersyfikacja działań zarządczych spowodowała utworzenie Biur na terenie kraju. Również tutaj 100% zatrudnionej kadry wywodzi się z lokalnej społeczności.

LOTOS Parafiny: Spółka zatrudnia wysoko wykwalifikowanych pracowników na wyższe stanowiska menadżerskie zgodnie z obowiązującymi procedurami w tym zakresie. Podczas rekrutacji na określone stanowisko w pierwszej kolejności rozpatrywane są aplikacje pracowników Grupy Kapitałowej LOTOS. W składzie wyższej kadry w głównych lokalizacjach działalności firmy 91% zatrudnionych pracowników rekrutuje się z lokalnej społeczności.

LOTOS Paliwa: Spółka nie stosuje globalnej polityki mającej na celu udzielanie pierwszeństwa lokalnym społecznościom w procesie zatrudnienia na stanowiskach kierowniczych. Ze względu na specyficzny charakter Spółki osoby na stanowiskach kierowniczych w różnych miejscach Polski zatrudniane są na podstawie aktualnego zapotrzebowania.

Pośredni wpływ finansowy

NR GRI	OBSZAR
EC 8	Rozwój oraz wpływ inwestycji infrastrukturalnych i usług na skutek zaangażowania komercyjnego, niematerialnego i pro bono firmy

Szczegółowe informacje na temat działalności Spółki w tym zakresie znajdują się w internetowym portalu Grupy LOTOS [[link](#)].

NR GRI	OBSZAR
EC 9	Definicja i opis znacznego pośredniego wpływu ekonomicznego działalności firmy z uwzględnieniem jego zakresu – aspekt współpracy z kontrahentami w głównych lokalizacjach firmy

Zgodnie ze strategią społecznej odpowiedzialności biznesu Grupa LOTOS podejmuje decyzje w kwestiach biznesowych z uwzględnieniem również ich

pośredniego wpływu na lokalne społeczności i rozwój całego regionu pomorskiego. Połowa umów na dostawę usług lub towarów zawieranych jest z kontrahentami, którzy prowadzą działalność gospodarczą w tym regionie. Około 35% ogólnej liczby umów stanowią zobowiązania o charakterze świadczeń powtarzających się lub długoterminowych, które są zawierane z lokalnymi dostawcami prowadzącymi małe i średnie przedsiębiorstwa. Fakt ten świadczy o istotnym wpływie, jaki Grupa LOTOS wywiera na funkcjonowanie lokalnych społeczności i rozwój gospodarczy regionu.

Poprzez wybór lokalnych dostawców Spółka ma pośredni wpływ na wzrost zamożności społeczności lokalnych. Dzięki działalności Grupy LOTOS małe i średnie przedsiębiorstwa z regionu otrzymują istotny zastrzyk kapitału, który wywiera duży wpływ na ich funkcjonowanie, a w konsekwencji również na wzrost zatrudnienia w sektorze MSP. Dzięki temu poprawia się poziom życia mieszkańców regionu pomorskiego, rosną wydatki na konsumpcję, również produktów luksusowych, a także nakłady ponoszone na kształcenie i rozwój kapitału intelektualnego, czyli jedne z najistotniejszych wartości z punktu widzenia Grupy LOTOS. Rozwój kapitału ludzkiego stanowi wymierną korzyść dla Spółki. Kompetentna i dobrze wykształcona społeczność regionu pomorskiego podejmuje pracę w Grupie LOTOS, stale podnosząc jej potencjał oraz innowacyjność na rynku lokalnym, ogólnopolskim i międzynarodowym.

LOTOS Asfalt: Spółka prowadzi sprzedaż asfaltów, ciężkiego oleju opałowego, paliwa żeglugowego oraz materiałów hydroizolacyjnych. Produkcja i handel wskazanymi produktami realizowana jest na zasadzie Biznes to Biznes (B2B). Oznacza to, że Spółka ma pośredni wpływ na rozwój oraz poprawę sytuacji ekonomicznej swoich kooperantów poprzez utrzymywanie z nimi stosunków gospodarczych. Spółka przyczynia się również do utrzymania lub wzrostu stanu zatrudnienia oraz wprowadza ożywienie gospodarcze na terenach swojej aktywności. Od 2009 r. LOTOS Asfalt m.in. wywiera pośredni wpływ ekonomiczny w rejonie Jasła, obszarze odczuwającym spowolnienie gospodarcze, poprzez inwestowanie w środki produkcji, tj. rozwój nowego biznesu - Zakładu Produkcji Materiałów Hydroizolacyjnych. Zlokalizowanie tak dużej inwestycji w rejonie Polski południowo-wschodniej, w Tarnobrzeskiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej, ma również pozytywny wpływ na poprawę sytuacji rynku pracy na terenie dotkniętym problemami bezrobocia. Uruchomiona w 2009 r. fabryka pap, po zakończeniu inwestycji, stworzyła łącznie, według stanu na koniec 2010 r., 104 nowe miejsca pracy. Dla porównania na koniec roku 2009 zatrudnienie wynosiło 69 osób. Uruchomienie nowoczesnej fabryki dało realne możliwości na poszerzenie umiejętności i kwalifikacji zatrudnionych pracowników, dzięki przygotowaniu ich do obsługi nowoczesnej i zaawansowanej technologicznie infrastruktury produkcyjnej oraz działania w systemie organizacyjnym i logistyczno-dystrybucyjnym, wykorzystującym współczesne narzędzia informatyczne.

LOTOS Kolej: Spółka nie monitoruje pośredniego wpływu ekonomicznego swoich działań. Pomimo tego niektóre z jej działań można zaklasyfikować jako spełniające kryteria tego rodzaju wpływu. Do jednego z podstawowych działań należy zaliczyć stałe dążenie do unowocześniania użytkowanego taboru. Pozyskiwanie coraz to większej liczby nowoczesnych lokomotyw liniowych ugruntowuje pozycję Spółki na rynku i definiuje ją jako liczącego się przewoźnika, który inwestuje w nowoczesne technologie. Pod koniec 2009 r. została zawarta umowa na sprzedaż lokomotyw spalinowych serii ST 43 (w 2010 r. LOTOS Kolej opuściła ostatnią lokomotywę tego typu). We wrześniu 2009 r. zawarto umowę z Bombardier Transportation GmbH na dostawę nowoczesnych lokomotyw spalinowych TRAXX F140 DE oraz umowy z Railpool GmbH na leasing operacyjny łącznie 14 lokomotyw elektrycznych TRAXX F140 MS. Dzięki tym działaniom LOTOS Kolej posiada park najnowocześniejszych lokomotyw w Polsce, przyczyniając się do rozwoju technologicznego na lokalnym rynku pracy.

LOTOS Oil: Poprzez dostawę i dystrybucję swoich produktów Spółka wspiera miejsca pracy zarówno w firmach lokalnych, z którymi współpracuje, jak również w firmach o ogólnokrajowym zasięgu. Dzięki umowom o współpracy z firmami na rynku krajowym i zagranicznym LOTOS Oil uzyskuje dostęp do nowych technologii. Spółka unowocześnia swoją produkcję, podwyższa jakość oferowanych produktów i usług, a ponadto umożliwia pracownikom podnoszenie swoich kwalifikacji zawodowych poprzez dostęp do specjalistycznych szkoleń. Jest to jeden z czynników wpływających na atrakcyjność Spółki, jako miejsca pracy, w którym pracownik może się doskonalić i rozwijać, a w związku z tym chętnie aplikują do niej specjaliści z długim doświadczeniem zawodowym.

LOTOS Parafiny: Spółka wywiera pośredni wpływ ekonomiczny na lokalną społeczność poprzez wspieranie powstawania nowych miejsc pracy w ramach łańcucha dostaw, a także w wyniku podwyższania kwalifikacji i wiedzy w rejonach prowadzenia działalności, co związane jest z pozyskiwaniem coraz większej liczby dostawców.

Spoleczne aspekty działalności

Kwestie praw człowieka i odpowiedzialności za produkt związane są z wpływem przedsiębiorstwa na społeczeństwo i stanowią ważny element zrównoważonego wzrostu. Wskaźniki społeczne dotyczą wpływu organizacji na społeczność lokalną, jak również sposobu budowania relacji z instytucjami społecznymi. Istotną informację stanowią dane dotyczące przekupstwa i korupcji, zaangażowania w publiczne stanowienie polityki, praktyki monopolistyczne oraz dostosowanie się do praw i regulacji innych niż dotyczące środowiska i siły roboczej.

Praktyki w stosunkach pracy i godna praca

Zatrudnienie

NR GRI	OBSZAR
LA 1	Łączna liczba pracowników według typu zatrudnienia, rodzaju umowy o pracę i regionu

Wielkość zatrudnienia	31.12.2006 r.		31.12.2007 r.		31.12.2008 r.		31.12.2009 r.		31.12.2010 r.	
	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%
Grupa LOTOS	945	15	1.098	16	1.246	13	1.305	5	1.310	0,4
Grupa Kapitałowa LOTOS	5.624	3	4.764	-15	4.878	2	4.949	1	5.010	1

Wielkość zatrudnienia według rodzaju zatrudnienia i regionu:

Wyszczególnienie	31.12.2010 r.
- na czas nieokreślony	
Gdańsk	993
Czechowice	33
Jasło	16
Kraków	6
Piotrków Trybunalski	9
Poznań	4
Rypin	10
Warszawa	16
Razem:	1.087
- na czas określony lub tymczasowy	
Gdańsk	212
Czechowice	0

Jasło	1
Kraków	0
Piotrków Trybunalski	0
Poznań	2
Rypin	1
Warszawa	7
Razem:	223

Wyszczególnienie		31.12.2010 r.
- pełnozatrudnieni		
Gdańsk		1.192
Czechowice		32
Jasło		16
Kraków		2
Piotrków Trybunalski		9
Poznań		6
Rypin		11
Warszawa		20
Razem:		1.288
- niepełnozatrudnieni		
Gdańsk		13
Czechowice		1
Jasło		1
Kraków		4
Piotrków Trybunalski		0
Poznań		0
Rypin		0
Warszawa		3
Razem:		22

NR GRI	OBSZAR
LA 2	Łączna liczba odejść i wskaźnik rotacji pracowników w podziale na grupy wiekowe, płeć i region

Skala rotacji (fluktuacji) pracowników w Grupie LOTOS wynosiła w 2010 r. 10,6%.

NR GRI	OBSZAR
LA 3	Świadczenia dodatkowe gwarantowane pełnoetatowym pracownikom, które nie są zapewniane pracownikom czasowym i pracującym w niepełnym wymiarze godzin, według głównych jednostek organizacyjnych

Grupa LOTOS zapewnia wszystkim pracownikom, tj. zatrudnionym na czas nieokreślony (stałym), na czas określony (tymczasowym), w pełnym wymiarze czasu pracy (pełnoetatowym) i niepełnym wymiarze czasu pracy (niepełnoetatowym) możliwość korzystania z pakietu tych samych świadczeń socjalnych zagwarantowanych w Zakładowym Układzie Zbiorowym Pracy i Regulaminie korzystania z Funduszu Świadczeń Socjalnych. Spółka zapewnia ubezpieczenie na życie z funduszem inwestycyjnym, dodatkową opiekę medyczną niepublicznego zakładu zdrowia, urlop wychowawczy przysługujący matce lub ojcu dziecka, pomoc socjalną w postaci pożyczek, zapomóg, dofinansowania wypoczynku pracowników i ich dzieci.

Relacje w stosunkach pracy i zarządzania

NR GRI	OBSZAR
LA 4	Odsetek pracowników, których obejmuje układ zbiorowy pracy

Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy obejmuje 95,5% pracowników Grupy LOTOS.

NR GRI	OBSZAR
LA 5	Minimalne okresy wypowiedzenia związane z istotnymi zmianami działalności, z uwzględnieniem czy są one określone w układzie zbiorowym pracy

Minimalny okres wypowiedzenia umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony, zgodnie z przepisami prawa pracy, jest uzależniony od okresu zatrudnienia u pracodawcy i wynosi 2 tygodnie – jeżeli pracownik był zatrudniony krócej niż 6 miesięcy i 3 dni w przypadku, jeśli jest zatrudniony na tzw. zastępstwo.

Bezpieczeństwo i higiena pracy

NR GRI	OBSZAR
LA 6	Odsetek całkowitej liczby zatrudnionych, reprezentowanych w oficjalnych komitetach o wspólnej reprezentacji kierowniczej/pracowniczej ds. zdrowia i bezpieczeństwa pracy, które umożliwiają monitorowanie i doradzanie w pracowniczych programach ochrony zdrowia i bezpieczeństwa

Zgodnie z przepisami prawa pracy w Grupie LOTOS funkcjonuje Komisja bezpieczeństwa i higieny pracy (Komisja BHP). W jej skład wchodzi:

- pełnomocnik ds. związków zawodowych,
- służba bhp,
- lekarz sprawujący profilaktyczną opiekę zdrowotną nad pracownikami,
- Zakładowy Społeczny Inspektor Pracy,
- przedstawiciele związków zawodowych.

NR GRI	OBSZAR
LA 7	Skala szkód, chorób, utraconych dni roboczych, dni nieobecności w pracy i łączna liczba ofiar śmiertelnych powiązanych z wykonywaną pracą w regionie

Główne rodzaje obrażeń, do jakich dochodzi w Grupie Kapitałowej LOTOS w wyniku wypadków, to urazy kończyn górnych i dolnych. Najczęściej dochodziło do zdarzeń podczas poruszania się oraz obsługi maszyn i urządzeń. W 2010 r. nie zarejestrowano wypadków ciężkich i śmiertelnych.

W 2010 r. w Grupie LOTOS odnotowano spadek liczby wypadków przy pracy i wartości wskaźnika LTIF w stosunku do roku ubiegłego. Przyczyną takiej sytuacji była zwiększona świadomość pracowników dotycząca obszaru bezpieczeństwa pracy, wynikająca m.in. z organizowanych na dużą skalę działań na rzecz podnoszenia świadomości, wzrostu zaangażowania i budowania kultury bezpieczeństwa pracy. Pracownicy uczestniczyli w zorganizowanych szkoleniach i pogadankach na temat bezpieczeństwa w miejscu pracy, udostępniono w tym celu również inne kanały komunikacyjne. Podejmowanie m.in. wspomnianych działań przynosi oczekiwane rezultaty i skutkuje systematycznie zwiększającym się poziomem wiedzy pracowników. Jednocześnie ten zamierzony i planowany proces budowania świadomości i kultury bezpieczeństwa pracy jest procesem wieloletnim i stanowi kierunek działań do realizacji na najbliższe lata. W ciągu ostatnich kilku lat w Grupie LOTOS obserwuje się pozytywny spadkowy trend w zakresie wypadkowości, co świadczy o właściwym kierunku prowadzonych działań na rzecz bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia. Niewątpliwym problemem jest brak ujednoczenia przepisów prawnych pomiędzy Polską a Unią Europejską. Wyrównanie różnic prawnych w obszarze zdarzeń wypadkowych pozwoliłoby na jednolite podejście do ich klasyfikacji oraz prowadzonej sprawozdawczości statystycznej. Tym samym zdecydowanie zredukowałoby liczbę rejestrowanych w Grupie LOTOS wypadków przy pracy i pozwoliłoby na sprawiedliwe porównanie poziomu bezpieczeństwa pracy pomiędzy Grupą Kapitałową LOTOS a innymi zakładami branży chemicznej na świecie.

Grupa LOTOS	2006 r.	2007 r.	2008 r.	2009 r.	2010 r.
Liczba zatrudnionych	945	1.098	1.246	1.305	1.310
Wypadki przy pracy	7	6	7	13	9
Absencja powypadkowa (dni kalendarzowe). Naliczanie utraconych dni rozpoczyna się z chwilą uzyskania zwolnienia lekarskiego przez poszkodowanego pracownika	177	133	171	537	287
Choroby zawodowe	brak	brak	brak	brak	brak

Wskaźnik wypadkowości

LTIF (na 1 mln przepracowanych godzin)	4,5	3,1	2,86	5,6	3,4
Wskaźnik wypadkowości LDIR (na 200 tys. przepracowanych godzin)	0,8	0,6	0,6	1,1	0,7

Grupa Kapitałowa LOTOS	2006 r.	2007 r.	2008 r.	2009 r.	2010 r.
Liczba zatrudnionych	5.624	4.764	4.878	4.949	5.010
Wypadki przy pracy	70	50	49	45	55
Absencja powypadkowa (dni kalendarzowe). Naliczanie utraconych dni rozpoczyna się z chwilą uzyskania zwolnienia lekarskiego przez poszkodowanego pracownika	2.819	2.008	1.375	1.257	2.502
Choroby zawodowe	brak	brak	brak	brak	brak
Wskaźnik wypadkowości LTIF (na 1 mln przepracowanych godzin)	6,9	5,6	5,2	4,4	4,9
Wskaźnik wypadkowości LDIR (na 200 tys. przepracowanych godzin)	1,4	1,2	0,9	0,9	1,2

W Grupie Kapitałowej LOTOS klasyfikuje się wypadki przy pracy zgodnie z polskim prawodawstwem. Dodatkowo rejestruje się i prowadzi statystyki zdarzeń według skali europejskiej, tj. sytuacji niebezpiecznych (w tym stanów niebezpiecznych i zdarzeń potencjalnie wypadkowych), wypadków powodujących niezdolność do pracy powyżej jednego dnia (LTI – Lost Time Injury), na podstawie których wyliczany jest wskaźnik LTIF (Lost Time Injury Frequency), przypadków udzielenia pierwszej pomocy przedlekarskiej (First Aid) oraz wypadków tzw. „drogowych” (Road Accidents).

Zgodnie z wytycznymi zawartymi w Kodeksie Praktyki Międzynarodowej Organizacji Pracy „Rejestracja i zgłaszanie wypadków przy pracy i chorób zawodowych” podmioty Grupy Kapitałowej LOTOS:

- posiadają ustalony jednolity tryb postępowania w przypadku zaistnienia na terenie firmy wypadku przy pracy,
- przeprowadzają analizę przyczyn i skutków powstałych wypadków przy pracy,
- wyciągają wnioski i przeprowadzają odpowiednie działania korygujące i zapobiegawcze, mające na celu eliminację możliwości wystąpienia podobnych zdarzeń w przyszłości,
- dokumentują powstałe wypadki przy pracy oraz inne niebezpieczne sytuacje,
- dokonują identyfikacji i analizują sytuacje niebezpieczne, w wyniku czego podejmują odpowiednie działania proaktywne i reaktywne zapobiegające wystąpieniu podobnych sytuacji w przyszłości.

NR GRI	OBSZAR
LA 8	Edukacja, szkolenia, doradztwo, programy prewencyjne i kontroli ryzyka dostępne w celu wsparcia siły roboczej, ich rodzin lub członków społeczności na skutek zaistnienia poważnych chorób

Realizowane działania o charakterze obowiązkowym, wynikające z przepisów prawa dotyczącego szeroko pojętego bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia oraz bezpieczeństwa procesowo-technicznego, zostały zaprezentowane w internetowym portalu Grupy LOTOS [[link](#)].

NR GRI	OBSZAR
	Kwestie bezpieczeństwa i higieny pracy uwzględnione w formalnych

LA 9	porozumieniach ze związkami zawodowymi
------	--

Polskie prawo pracy nie przewiduje możliwości zawierania porozumień dotyczących BHP. Problematyka bezpieczeństwa i higieny pracy jest regulowana przepisami bezwzględnie obowiązującymi. Przedstawiciele pracowników, w zakresie przewidzianym prawem, mają wpływ na sprawy związane z całokształtem działalności związanej z BHP, czego przejawem jest udział reprezentacji załogi w składzie i posiedzeniach Komisji BHP, która jest organem doradczym pracodawcy. Na tym forum realizowany jest też obowiązek konsultowania z przedstawicielami pracowników wszystkich spraw związanych z ochroną zdrowia i bezpieczeństwem pracy.

Szkolenia i edukacja

NR GRI	OBSZAR
LA 10	Średnia liczba godzin w ramach szkoleń przypadających na jednego pracownika według rodzaju zatrudnienia w systemie rocznym

Kategoria zatrudnienia	2006 r.	2007 r.	2008 r.	2009 r.	2010 r.
Kierownictwo wyższego szczebla	51,6	41,5	45,8	35,2	61,2
Kierownictwo niższego szczebla	60,6	38,3	44,7	51,9	60,3
Administracja	24,8	35,9	33,1	38,7	29,6
Produkcja	13,4	13,8	10,2	10,3	12,6

NR GRI	OBSZAR
LA 11	Programy rozwoju umiejętności menadżerskich i kształcenia ustawicznego, które wspierają ciągłość zatrudnienia pracowników oraz ułatwiają przejście na emeryturę

Wszyscy pracownicy Grupy LOTOS, niezależnie od wieku oraz czasu przejścia na emeryturę, mają możliwość uczestniczenia w zdobywaniu, poszerzaniu wiedzy i uprawnień zawodowych oraz umiejętności ogólnorozwojowych w formie szkoleń wewnętrznych (Akademia LOTOS) oraz zewnętrznych. Aktywizacja umiejętności gwarantowana jest przez zapewnienie finansowania lub dofinansowania nauki, jak również w postaci udzielania płatnych zwolnień z pracy na czas dojazdu i udziału w zajęciach podnoszących kwalifikacje zawodowe, a także urlopów szkoleniowych.

Ponadto pracownicy Spółki mają możliwość wcześniejszego zadeklarowania przejścia na emeryturę. Pracownicy, którzy w okresie dwóch lat przed dniem nabycia uprawnień emerytalnych zdecydowali się na zmianę umowy o pracę z czasu nieokreślonego na czas określony, mają zapewniony jednorazowy wzrost o 8,5% miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego, wypłacanego na podstawie zmienionej umowy o pracę.

Pracownikom, w związku z przejściem na emeryturę, przysługuje jednorazowa odprawa pieniężna, której wysokość uzależniona jest od okresu przepracowanego przez pracownika. Odprawa pieniężna może mieć wartość od jednomiesięcznego wynagrodzenia przy stażu pracy do 15 lat do 500% podstawy wymiaru po przepracowaniu 35 lat.

NR GRI	OBSZAR
LA 12	Odsetek pracowników podlegających regularnym ocenom jakości pracy i przeglądom rozwoju kariery zawodowej

	2006 r.	2007 r.	2008 r.	2009 r.	2010 r.
Pracownicy podlegający regularnej ocenie efektywności i ścieżki kariery (w %)	69	86	79	87	(*)

(*) Ocena pracowników za 2009 r. odbędzie się w III kw. 2011 r.

Zgodnie z procedurą „Okresowej oceny pracowników Grupy LOTOS” ocenie podlegają wszyscy pracownicy zatrudnieni w firmie na umowy o pracę (z wyjątkiem Zarządu), którzy w terminie przeprowadzenia oceny okresowej mają co najmniej sześciomiesięczny staż w danej komórce organizacyjnej. Bezpośredni przełożony – oceniający pracownika, musi również posiadać, w terminie przeprowadzenia oceny, co najmniej sześciomiesięczny staż pracy na danym stanowisku. W związku z tym, w zależności od intensywności zmian organizacyjnych i liczby osób nowo zatrudnianych, procent osób ocenionych w kolejnych latach ulega zmianie. Uzyskiwany wynik jest zgodny z założeniami.

Zróżnicowanie i równe szanse

NR GRI	OBSZAR
LA 13	Skład organów zarządzających i nadzorczych spółki w podziale na kategorie według płci, wieku, przynależności do mniejszości oraz innych wskaźników różnorodności

Skład organów zarządzających i nadzorczych Grupy LOTOS i podział ze względu na płeć

Wyszczególnienie	31.12.2010 r.	%
mężczyźni		
Zarząd	4	0,31
Kadra wyższego szczebla	39	2,98
Kadra średniego szczebla	36	2,75
Razem:	79	6,03
kobiety		
Zarząd	0	0,00
Kadra wyższego szczebla	8	0,61
Kadra średniego szczebla	15	1,15
Razem:	23	1,76

Skład organów zarządzających i nadzorczych Grupy LOTOS i podział ze względu na wiek

Wyszczególnienie	31.12.2010 r.	%
do 30 lat		
Zarząd	0	0,00
Kadra wyższego szczebla	0	0,00
Kadra średniego szczebla	1	0,08
Razem:	1	0,08
30 – 50 lat		
Zarząd	1	0,08
Kadra wyższego szczebla	31	2,37
Kadra średniego szczebla	29	2,21
Razem:	61	4,66
powyżej 50 lat		
Zarząd	3	0,23
Kadra wyższego szczebla	16	1,22
Kadra średniego szczebla	21	1,60
Razem:	40	3,05

NR GRI	OBSZAR
LA 14	Skala podstawowego wynagrodzenia mężczyzn w stosunku do wynagrodzenia kobiet według kategorii zatrudnienia

Wynagrodzenia zasadnicze według płci w Grupie LOTOS
31.12.2010 r.

Kategoria zatrudnienia	Kobiety		Mężczyźni		Stosunek podstawowego wynagrodzenia mężczyzn do podstawowego wynagrodzenia kobiet (w %)
	liczebność	średnie wynagrodzenie zasadnicze	liczebność	średnie wynagrodzenie zasadnicze	
Zarząd	0	-	4	20.728	-
Kierownictwo wyższego szczebla	7	20.286	38	21.832	106
Kierownictwo niższego	39	10.040	81	12.276	118

szczebla					
Administracja	348	5.244	250	7.386	126
Produkcja	1	3.653	542	6.185	79
Razem:	395	5.776	915	6.867	114

Prawa człowieka

Praktyki dotyczące inwestycji i zamówień

NR GRI	OBSZAR
HR 1	Procent i łączna liczba znaczących umów inwestycyjnych, które zawierają klauzule dotyczące praw człowieka lub które zostały poddane kontroli pod tym kątem

Grupa LOTOS nie stosowała dotychczas w zawieranych umowach klauzul dotyczących praw człowieka. Niemniej jednak trwają prace nad przygotowaniem stosownych zapisów w umowach. Stworzono również projekt „Zbioru zasad etycznych, którymi powinni kierować się pracownicy Grupy LOTOS S.A. w kontaktach z kontrahentami”. W chwili obecnej dokument ten, stanowiący swoisty „kodeks zasad etycznych”, jest w trakcie opiniowania. Znalazły się w nim między innymi zapisy poświęcone przeciwdziałaniu łamaniu praw człowieka.

NR GRI	OBSZAR
HR 2	Procent znaczących dostawców i wykonawców, którzy zostali poddani kontroli w zakresie przestrzegania praw człowieka oraz działania podjęte w tej kwestii

Grupa LOTOS nie przeprowadzała dotąd - zarówno w procesie wylaniania dostawców i wykonawców, jak i współpracy z nimi - kontroli mających na celu weryfikację przestrzegania przez nich praw człowieka.

NR GRI	OBSZAR
HR 3	Łączna liczba godzin szkoleń pracowników w zakresie polityki i procedur dotyczących przestrzegania praw człowieka, które są istotne dla prowadzonej działalności biznesowej oraz procent przeszkolonych pracowników

Grupa LOTOS przeznaczyła 550 godzin na szkolenie pracowników w zakresie polityki i procedur dotyczących przestrzegania praw człowieka, które są istotne dla prowadzonej działalności. Przeszkolono łącznie 22,6% pracowników.

Przeciwdziałanie dyskryminacji

NR GRI	OBSZAR
HR 4	Łączna liczba przypadków dyskryminacji i podjęte działania w tej kwestii

W Grupie LOTOS nie wystąpiły przypadki dyskryminacji ze względu na rasę, kolor skóry, płeć, religię, poglądy polityczne, pochodzenie narodowe lub społeczne.

Wolność zrzeszania i negocjacji zbiorowych

NR GRI	OBSZAR
HR 5	Działalność zidentyfikowana jako mogąca stanowić ryzyko naruszenia prawa swobody zrzeszania się i negocjacji zbiorowych oraz działania podjęte w celu wspierania możliwości wykonania tych praw

W Grupie LOTOS nie wystąpiły działania, w których prawa do zrzeszania się i rokowań mogły być zagrożone.

Praca dzieci

NR GRI	OBSZAR
HR 6	Działania zidentyfikowane jako niosące ze sobą istotne ryzyko wykorzystania pracy dzieci oraz środki podjęte w celu eliminacji takich przypadków

W Grupie LOTOS nie wystąpiły działania, które uznawane są, jako stanowiące znaczne ryzyko zaistnienia przypadków pracy dzieci i młodocianych pracowników narażonych na prace niebezpieczne dla zdrowia i życia.

Praca obowiązkowa i przymusowa

NR GRI	OBSZAR
HR 7	Działania zidentyfikowane jako niosące ze sobą istotne ryzyko wystąpienia pracy przymusowej lub obowiązkowej oraz środki podjęte w celu eliminacji

W Grupie LOTOS nie wystąpiły incydenty pracy obowiązkowej i wymuszonej.

Praktyki bezpieczeństwa

NR GRI	OBSZAR
HR 8	Procent pracowników ochrony wyszkolonych zgodnie z polityką bądź procedurami obowiązującymi w organizacji dotyczącymi aspektów praw człowieka, które są istotne w związku z prowadzoną działalnością biznesową

Zgodnie z polityką i procedurami dotyczącymi aspektów praw człowieka, które są istotne w związku z prowadzoną działalnością, wyszkolonych zostało 90,9% pracowników ochrony. W przypadku firmy świadczącej usługi ochrony dla Grupy LOTOS podobnymi szkoleniami objęto 84,5% pracowników.

Odpowiedzialność za produkt

Zdrowie i bezpieczeństwo klienta

NR GRI	OBSZAR
PR 1	Etapy cyklu życia produktu, na których ocenia się wpływ produktów i usług na zdrowie i bezpieczeństwo w celu poprawy wskaźników oraz procent istotnych kategorii produktów i usług podlegających takim procedurom

Ustawodawstwo krajowe i europejskie narzuca Grupie LOTOS określenie wpływu wszystkich produktów na zdrowie i bezpieczeństwo. Produkty wytwarzane podczas przerobu ropy naftowej podlegają klasyfikacji, a przez to ocenie wpływu na zdrowie i bezpieczeństwo użytkownika. Większość produktów wytwarzanych podczas przerobu ropy naftowej podlega rejestracji lub tylko zgłoszeniu klasyfikacji i poprzez to ocenie wpływu na zdrowie i bezpieczeństwo użytkownika. Działania te są określone w rozporządzeniu REACH wraz z licznymi zmianami (ang. Registration Evaluation Authorisation of Chemicals) - czyli rejestracja, ocena i udzielanie zezwoleń dotyczących substancji chemicznych, które jest inicjatywą unijną, służącą systematyzacji i uporządkowaniu zasad wprowadzania na rynek substancji chemicznych [EC 1907/2006 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady z 18 grudnia 2006 r.]. Artykuły obrazujące poziom wypełniania przez Grupę LOTOS zobowiązania do przeprowadzania oceny wpływu produktów na zdrowie i bezpieczeństwo znajdują się w internetowym portalu Grupy LOTOS.

Dane obrazujące poziom wypełniania przez poszczególne spółki handlowe Grupy Kapitałowej LOTOS zobowiązania do przeprowadzania oceny wpływu produktów na zdrowie i bezpieczeństwo we wszystkich etapach cyklu ich użytkowania znajdują się w internetowym portalu Grupy LOTOS [[link](#)].

NR GRI	OBSZAR
PR 2	Całkowita liczba incydentów niedostosowania się do regulacji i dobrowolnych kodeksów postępowania dotyczących wpływu produktów i usług na zdrowie i bezpieczeństwo

W okresie sprawozdawczym w Grupie Kapitałowej LOTOS nie zanotowano przypadków niedostosowania się do regulacji w zakresie wpływu produktów na zdrowie i bezpieczeństwo.

Oznakowanie produktów i usług

NR GRI	OBSZAR
PR 3	Rodzaj informacji o produktach i usługach wymaganych na mocy procedur oraz procent znaczących produktów i usług podlegających takim wymogom

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa dla wszystkich produktów wytwarzanych w Grupie LOTOS opracowywane są dokumenty zwane *Kartami Charakterystyki*. Znajdują się w nich informacje na temat wpływu produktu na zdrowie i środowisko, występowania niebezpiecznych składników, kontroli narażenia, postępowania w przypadku pożaru i uwolnienia produktu do środowiska oraz utylizacji odpadów.

Karty Charakterystyk produktów dostępne są w portalu internetowym Grupy LOTOS [[link](#)].

Dane obrazujące rodzaj informacji o produktach i usługach wymaganych na mocy procedur, zamieszczanych przez poszczególne spółki handlowe Grupy Kapitałowej LOTOS, znajdują się w internetowym portalu Grupy LOTOS.

Grupa LOTOS

Zakres dostępnych informacji dotyczących produktów i usług wymaganych przez wewnętrzne procedury	Tak
Pozyskiwanie składników danego produktu lub usługi	x
Treść, szczególnie w odniesieniu do substancji, które mogą mieć wpływ na środowisko lub społeczeństwo	x
Bezpieczeństwo korzystania z produktu lub usługi	x

Utylizacja produktów i wpływu na środowisko/spoleczeństwo	x
Inne: postępowanie w trakcie magazynowania i transportu, właściwości fizykochemiczne, stabilność i reaktywność, postępowanie z odpadami	x

Dane obrazujące rodzaj informacji o produktach i usługach wymaganych na mocy procedur, zamieszczanych przez poszczególne spółki handlowe Grupy Kapitałowej LOTOS, znajdują się w internetowym portalu Grupy LOTOS [[link](#)].

NR GRI	OBSZAR
PR 4	Całkowita liczba incydentów niedostosowania się do regulacji i dobrowolnych kodeksów postępowania dotyczących informacji na temat produktów i usług oraz ich etykietowania

W okresie sprawozdawczym nie stwierdzono w Grupie Kapitałowej LOTOS żadnych incydentów niedostosowania do obowiązujących regulacji, przepisów i kodeksów w zakresie informacji na temat produktów.

NR GRI	OBSZAR
PR 5	Praktyki dotyczące satysfakcji klienta z uwzględnieniem wyników ankiet mających na celu badanie tej satysfakcji

Największe spółki handlowe Grupy Kapitałowej LOTOS cyklicznie przeprowadzają badania opinii i satysfakcji klientów. Metodologia tych badań wraz z ich zakresem i wynikami prezentowana jest w portalu internetowym Grupy LOTOS [[link](#)].

Komunikacja marketingowa

NR GRI	OBSZAR
PR 6	Programy przestrzegania praw, standardów oraz dobrowolnych kodeksów postępowania dotyczących komunikacji marketingowej z uwzględnieniem reklamy, promocji oraz sponsoringu

W procesie zarządzania całokształtem zagadnień związanych ze strategią marki korporacyjnej, marek produktowych, strategią promocji oraz budową wartości i pożądanego wizerunku marki LOTOS, w dystrybucji materiałów promocyjnych oraz prowadzeniu badań marketingowych bezwzględnie stosowane są zasady:

- przestrzegania obowiązujących przepisów,
- nieprzynoszenia szkody w sposób rozmyślny,
- ponoszenia odpowiedzialności za konsekwencje działalności,
- właściwego wykorzystania wykształcenia, przygotowania zawodowego i doświadczenia pracowników.

Wszystkie działania realizowane są zgodnie z poszanowaniem ludzkiej godności, równości płci, bez używania treści kontrowersyjnych, mogących obrażać grupy społeczne i bez negatywnych emocji. Zasady te stanowią uzupełnienie obowiązujących i bezwzględnie przestrzeganych przepisów prawa, w szczególności: Konstytucji RP i kodeksu cywilnego oraz ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, ustawy prawo prasowe, ustawy o radiofonii i telewizji, ustawy o ochronie niektórych praw konsumentów, ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną, ustawy o ochronie danych osobowych, ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, ustawy prawa własności przemysłowej i Kodeksu Etyki Reklamy.

Procedury wewnętrzne reguluje Regulamin Komitetu ds. Marketingu i Komunikacji, którego celem jest zapewnienie właściwej realizacji działalności marketingowej w całej Grupie Kapitałowej LOTOS.

Podmioty, z którymi współpracują spółki Grupy Kapitałowej LOTOS w zakresie komunikacji marketingowej, zobowiązane są do przestrzegania Międzynarodowego Kodeksu Praktyki Reklamowej, wydanego przez Międzynarodową Izbę Handlową (ICC).

Grupa LOTOS w prowadzonych działaniach sponsoringowych przestrzega standardów oraz stosuje zasady określone w dobrowolnych kodeksach postępowania, opracowanych m.in. przez organizacje zrzeszające przedsiębiorców, skupiające podmioty realizujące działalność w zakresie promocji, reklamy czy sponsoringu, jak również organizacji propagujących dobre praktyki przedsiębiorstw. Zawierane umowy sponsoringowe są czytelne co do ich charakteru, a także określają precyzyjnie wszystkie zobowiązania stron umowy. Grupa LOTOS nie angażuje się w wydarzenia, które mogłyby narazić na uszczerbek obiekty o znaczeniu historycznym lub artystycznym, jak również w wydarzenia, które mogłyby mieć negatywny wpływ na środowisko naturalne.

Spółka, jako członek Global Compact, w odniesieniu do zasady tej organizacji związanej z odpowiedzialnością za środowisko naturalne, w zakresie komunikacji marketingowej i sponsoringu działa w zgodzie z Zasadą 7., tj. Prewencyjne podejście do środowiska naturalnego oraz Zasadą 8., tj. Podejmowanie inicjatyw mających na celu promowanie postaw odpowiedzialności ekologicznej.

NR GRI	OBSZAR
PR 7	Całkowita liczba przypadków niezgodności z regulacjami i dobrowolnymi kodeksami regulującymi kwestie komunikacji marketingowej z uwzględnieniem reklamy, promocji i sponsoringu według rodzaju skutków

W okresie sprawozdawczym nie odnotowano żadnych przypadków niezgodności z regulacjami i kodeksami regulującymi kwestie komunikacji marketingowej.

Prywatność klienta

NR GRI	OBSZAR
PR 8	Całkowita liczba uzasadnionych skarg związanych z naruszeniem prywatności klienta i utraty danych

W spółkach handlowych Grupy Kapitałowej LOTOS nie zarejestrowano żadnej skargi ani reklamacji związanej z naruszeniem prywatności klienta i utraty danych.

Dostosowanie się do obowiązujących praw i regulacji

NR GRI	OBSZAR
PR 9	Wartość pieniężna istotnych kar z tytułu niezgodności z prawem i regulacjami dotyczącymi dostawy i użytkowania produktów i usług

W 2010 r. nie odnotowano istotnych incydentów związanych z dostarczeniem i użytkowaniem produktów oraz świadczeniem usług. W związku z powyższym, nie zastosowano wobec podmiotów Grupy Kapitałowej LOTOS istotnych sankcji administracyjnych lub sądowych nakładanych na podmioty gospodarcze w związku z niezastosowaniem się do praw czy też regulacji związanych z dostarczeniem i użytkowaniem produktów oraz świadczeniem usług. Jednakże w 2010 roku, w tym przedmiocie toczyło się postępowanie opisane szczegółowo w **Zachowaniach antykonkurencyjnych**.

Społeczeństwo

Korupcja

NR GRI	OBSZAR
SO 2	Procent i całkowita liczba jednostek biznesowych narażonych na ryzyko korupcyjne

Wprowadzone w Grupie LOTOS uregulowania wewnętrzne, procedury i instrukcje zawierają wbudowany system mechanizmów kontrolnych, których jednym z zadań jest minimalizacja ryzyka wystąpienia nadużyć oraz praktyk korupcyjnych.

Ponadto w Spółce zdefiniowane są regulacje wewnętrzne mające na celu określenie pożądanych postaw etycznych i moralnych. Należą do nich:

- Kodeks postępowania pracownika Grupy Kapitałowej LOTOS,
- Kodeks Menadżera Grupy Kapitałowej LOTOS,
- Dekalog korporacyjny,
- Kodeks etyki audytora wewnętrznego.

W Spółce funkcjonują również rozwiązania mające na celu przeciwdziałanie nadużyciom, w tym praktykom korupcyjnych w wybranych obszarach, m.in. w zakresie bezpieczeństwa fizycznego, bezpieczeństwa informacji, zawierania transakcji czy realizacji procesu wyboru kontrahenta. Dodatkowo w przypadku zidentyfikowania w Spółce zdarzeń lub obszarów narażonych na praktyki korupcyjne, określony jest tryb zlecenia audytów doraźnych, mających na celu szybką reakcję na powstałe ryzyko lub praktyki. Grupa LOTOS komunikuje również w sposób otwarty na stronie internetowej fakt stosowania zasad Global Compact, które zobowiązują Spółkę do przeciwdziałania korupcji we wszystkich formach, w tym wymuszeniom i łapówkarstwu.

NR GRI	OBSZAR
SO 3	Procent pracowników przeszkolonych w zakresie polityki i procedur antykorupcyjnych organizacji

Rodzaj stanowiska	Przeszkoleni pracownicy (w %)
Kierownicze	3,5
Pozostałe	3,1

NR GRI	OBSZAR
SO 4	Działania podjęte w odpowiedzi na przypadki korupcji

W okresie sprawozdawczym nie zidentyfikowano przypadku praktyk korupcyjnych, kwalifikujących się do wszczęcia spraw sądowych.

Polityka państwowa

NR GRI	OBSZAR
SO 5	Stanowisko w zakresie polityki państwowej oraz udział organizacji w rozwoju polityki państwowej i lobbingu

Grupa LOTOS działa w sektorze naftowym, który jest częścią sektora energii – strategicznego z punktu widzenia funkcjonowania kraju. Głównym udziałowcem Spółki jest Skarb Państwa, jednak nawet gdyby tak nie było, to i tak państwo, poprzez różne regulacje prawne, nakłada na firmy z sektorów strategicznych pewne prawa i obowiązki. Jednym z tych obowiązków jest współpraca w kwestii zapewnienia bezpieczeństwa w sektorze energii.

W związku z powyższym, Grupa LOTOS aktywnie uczestniczy w rozwoju i kształtowaniu polityki państwowej, dotyczącej szeroko pojętego sektora energii. Specjaliści koncernu biorą udział w eksperckich zespołach powoływanych przez instytucje państwowe, których celem jest wypracowywanie nowych rozwiązań legislacyjnych w obszarze sektora energii oraz czynnie uczestniczą w konsultacjach społecznych projektów ustaw regulujących działalność sektora.

Te działania obejmują m.in. współpracę z Ministerstwem Gospodarki przy przygotowywaniu raportu dla Międzynarodowej Agencji Energii nt. branży paliwowej, uczestnictwo w pracach Polsko-Ukraińskiej Komisji Międzyrządowej ds. Współpracy Gospodarczej, czy Międzyresortowego Zespołu ds. Gazu Łupkowego.

Prace legislacyjne w 2010 r. obejmowały m.in. opiniowanie projektów ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz ustawy o zapasach obowiązkowych ropy naftowej i paliw ciekłych. Grupa LOTOS stale wspiera informacyjnie Ministerstwo Gospodarki i Ministerstwo Skarbu Państwa przy organizacji spotkań na najwyższym szczeblu ministerialnym w zakresie funkcjonowania sektora energii.

Grupa LOTOS, poprzez członkostwo w Polskim Forum Akademicko-Gospodarczym (PFA-G) aktywnie działa na rzecz intensyfikacji współpracy środowisk akademickich z biznesem oraz wspierania innowacyjności i budowy gospodarki opartej na wiedzy.

Ponadto Spółka stale monitoruje regulacje Unii Europejskiej dotyczące sektora energii i współpracuje z organami państwowymi przy tworzeniu dokumentów implementujących dyrektywy unijne w Polsce.

Z inicjatywy Grupy LOTOS, wspartej przez: Energeę, Jastrzębską Spółkę Węglową, Kulczyk Investments oraz Polskie Forum Akademicko-Gospodarcze, w czerwcu 2010 r. została zarejestrowana w Brukseli organizacja non profit Central Europe Energy Partners (CEEP). Stowarzyszenie reprezentuje szeroko rozumiany sektor energii z Europy Centralnej (m.in. ropa, gaz ziemny, węgiel, energia elektryczna, odnawialne źródła energii, energia jądrowa, interkonektory itp.). Statutowym celem organizacji jest działanie na rzecz wspierania integracji środkowoeuropejskiego sektora energii w ramach wspólnej polityki energii oraz bezpieczeństwa w sektorze energii UE. W tym zakresie CEEP podjął bliską współpracę z międzynarodowymi, renomowanymi think-tankami, takimi jak: Center for Strategic & International Studies (Waszyngton), Windsor Energy Group (Londyn), King's College (Londyn), Atlantic Council (Waszyngton) oraz takimi organizacjami jak: International Energy Agency (Paryż) czy Europa (Bruksela). CEEP aktywnie bierze udział we wszystkich ważniejszych wydarzeniach dotyczących sektora energii organizowanych na forum Unii Europejskiej. Jest aktywnym uczestnikiem konsultacji organizowanych przez KE, bierze udział w przygotowywaniu materiałów eksperckich na potrzeby instytucji UE, uczestniczy w grupach roboczych, w tym m.in. w Berlin Fossil Fuels Forum. Prezes Zarządu Grupy LOTOS, Paweł Olechnowicz jest Przewodniczącym Rady Dyrektorów CEEP.

Grupa LOTOS bierze także udział w pracach dotyczących kształtowania polityki oraz unormowań prawnych w zakresie szeroko rozumianych zagadnień dotyczących sektora energii, w tym zwłaszcza w zakresie rynku paliwowego, również poprzez organizacje, w których jest członkiem.

Poprzez członkostwo w Windsor Energy Group (WEG) Grupa LOTOS czynnie zajmuje się kwestiami i problemami globalnej energii poprzez dyskusje i analizy, w których udział biorą najwięksi znawcy tematu z sektora prywatnego i publicznego. W strukturach organizacji działa wiele znanych osobistości, które w znaczący sposób decydowały i decydują o kierunkach rozwoju przemysłu naftowego na świecie. W lutym 2010 r. Spółka była organizatorem międzynarodowej konferencji „North European Energy Security Forum” poświęconej zagadnieniom bezpieczeństwa w sektorze energii w Unii Europejskiej i na świecie.

NR GRI	OBSZAR
SO 6	Całkowita wartość finansowa i rzeczowa darowizn na rzecz partii politycznych, polityków i instytucji o podobnym charakterze

Zasady etyczne przyjęte przez Grupę LOTOS zakładają apolityczność koncernu, który w żaden sposób nie wspiera ugrupowań politycznych.

Zachowania antykonkurencyjne

NR GRI	OBSZAR
SO 7	Całkowita liczba działań prawnych, zachowań antykonkurencyjnych, antytrustowych i praktyk monopolowych podjętych wobec organizacji oraz ich wynik finalny

1. Postanowieniem Prezesa UOKiK z dnia 21 marca 2005 r. zostało wszczęte z urzędu postępowanie antymonopolowe w związku z podejrzeniem zawarcia przez Polski Koncern Naftowy ORLEN S.A. w Płocku oraz Grupę LOTOS S.A. w Gdańsku porozumienia w sprawie jednoczesnego zakończenia produkcji i dystrybucji benzyny uniwersalnej U95. Zdaniem Zarządu Spółki, w związku z faktem kontynuacji produkcji i sprzedaży benzyny uniwersalnej U95, zarzuty UOKiK są bezpodstawne i w kwietniu 2005 r. Zarząd wystosował wniosek o wydanie decyzji o nieważności stosowania przez Grupę LOTOS praktyki ograniczającej konkurencję. W lipcu 2005 r. Spółka złożyła do Sądu Antymonopolowego zażalenie na postanowienie UOKiK w przedmiocie ograniczenia dostępu do części zebranego w sprawie materiału dowodowego. Niezależnie od złożonego zażalenia Spółka wystąpiła we wrześniu 2005 r. z kolejnym wnioskiem o wydanie decyzji o stwierdzenie niestosowania przez Grupę LOTOS praktyk monopolistycznych. W październiku 2005 r. wpłynęło kolejne postanowienie UOKiK w przedmiocie ograniczenia dostępu do części zebranego materiału dowodowego, na które Spółka złożyła do Sądu Antymonopolowego zażalenie. Sąd Okręgowy – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów oddalił zażalenie. Na postanowienia w przedmiocie oddalenia zażaleń, Grupa LOTOS wniosła do Sądu Apelacyjnego w Warszawie stosowne zażalenia, które zostały oddalone.

Postanowieniem z dnia 18 kwietnia 2007 r. ograniczono Grupie LOTOS, na wniosek PKN ORLEN S.A., prawo wglądu do materiału dowodowego w postępowaniu antymonopolowym w postaci materiałów zgromadzonych w trakcie kontroli PKN ORLEN S.A. w Płocku w zakresie części załączników do protokołu kontroli biur w Płocku oraz ograniczono wgląd do protokołu kontroli biur w Warszawie i załączników. Tym samym Postanowieniem odmówiono uwzględnienia wniosku PKN ORLEN S.A. o ograniczenie prawa wglądu do materiału dowodowego w zakresie protokołu kontroli biur wnioskodawcy w Płocku. W dniu 26 kwietnia 2007 r. Grupa LOTOS złożyła zażalenie na Postanowienie ograniczające Grupie LOTOS prawo wglądu do materiału dowodowego. W dniu 9 maja 2007 r. Grupa LOTOS otrzymała Wezwanie UOKiK do udzielenia informacji dotyczących zmiany cen U95 i Pb95. Tego samego dnia Spółka przesłała do UOKiK

wymagane informacje. Dnia 2 sierpnia 2007 r. Grupa LOTOS wysłała pismo do UOKiK informujące o zakończeniu produkcji benzyny U95. W dniu 31 grudnia 2007 r. Prezes UOKiK nałożył na Grupę LOTOS S.A. karę w wysokości 1.000.000 zł. W związku z tym w dniu 17 stycznia 2008 r. do Sądu Okręgowego w Warszawie zostało złożone odwołanie od tej decyzji.

W dniu 23 września 2008 r. Sąd Okręgowy w Warszawie Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów przesłał odpowiedź Prezesa UOKiK na odwołanie Grupy LOTOS od decyzji Prezesa UOKiK. Prezes UOKiK w odpowiedzi na odwołanie Grupy LOTOS S.A. stwierdził, iż zarzuty Grupy LOTOS, zarówno dotyczące przepisów materialnych, jak i formalnych, są bezzasadne i wniósł o oddalenie odwołania powoda w całości oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego. W dniu 27 kwietnia 2010 r. Sąd odroczył wydanie wyroku do dnia 6 maja 2010 r. W dniu 6 maja 2010 r. Sąd Okręgowy w Warszawie wydał wyrok oddalający odwołanie od decyzji UOKiK w sprawie postępowania antymonopolowego wszczętego z urzędu wynikającego z postanowienia Prezesa UOKiK z dnia 21 marca 2005 r. dotyczącego dystrybucji benzyny uniwersalnej U95, jednocześnie Sąd utrzymał w mocy kary nałożone przez UOKiK w wysokości 1.000.000 zł na Grupę LOTOS oraz 4.000.000 zł na PKN ORLEN S.A. W dniu 15 czerwca 2010 r. wpłynął wyrok o oddaleniu odwołania od decyzji Prezesa UOKiK. W dniu 28 czerwca 2010 r. Grupa LOTOS złożyła apelację od wyroku. W kolejnych okresach Grupa LOTOS i UOKiK odpowiedzieli na apelację PKN ORLEN S.A., natomiast PKN ORLEN S.A. i UOKiK odpowiedzieli na apelację Grupy LOTOS. Sąd opublikował wyrok oddalający apelację Grupy LOTOS i PKN ORLEN S.A. w dniu 11 lutego 2011 r. Spółka po zapoznaniu się z uzasadnieniem wyroku rozważyła wniesienie skargi kasacyjnej. Sprawa jest w toku. Na ryzyko związane z przegraną ewentualnego sporu zostały utworzone rezerwy na potencjalne zobowiązania w wysokości 1.000.000 zł. W dniu 10 marca 2011 roku Spółka zapłaciła zobowiązanie wynikające z wyroku z dnia 11 lutego 2011 roku w kwocie 1.000.000 zł.

2. Pozwem z dnia 18 maja 2001 r. PETROECCO JV Sp. z o.o. wniosła powództwo o zasądzenie od Spółki kwoty 6.975.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 1 maja 1999 r. tytułem odszkodowania za szkodę doznaną na skutek stosowanych przez Spółkę praktyk monopolistycznych polegających na sprzedaży olejów bazowych BS w sposób powodujący uprzywilejowanie niektórych odbiorców poprzez realizowanie ich zamówień w zakresie nieproporcjonalnie większym niż zamówień PETROECCO JV Sp. z o.o. Stosowanie przez Spółkę zarzuconych jej praktyk monopolistycznych stwierdzone zostało decyzją Urzędu Antymonopolowego z dnia 26 września 1996 r., którą Urząd nakazał Spółce ich zaniechanie. Spółka odwołała się od tej decyzji. Sąd Wojewódzki w Warszawie – Sąd Antymonopolowy wyrokiem z dnia 22 października 1997 r. zmienił w zasadzie tylko redakcję decyzji i również nakazał Spółce zaniechanie praktyk monopolistycznych. Kasację Spółki od tego wyroku Sąd Najwyższy oddalił wyrokiem z dnia 2 czerwca 1999 r. Sąd Okręgowy w Gdańsku, wyrokiem z dnia 21 grudnia 2002 r., oddalił powództwo o odszkodowanie, w całości uwzględniając zgłoszony przez Spółkę zarzut przedawnienia. Wyrok ten został jednak uchylony w dniu 4 grudnia 2003 r. przez Sąd Apelacyjny w Gdańsku w sprawie I ACa 824/03 i przekazany do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Gdańsku. Sąd Apelacyjny uznał zarzut przedawnienia za nietrafiony. Zdaniem tego Sądu dopiero w dniu 2 czerwca 1999 r. (data orzeczenia Sądu Najwyższego) PETROECCO JV Sp. z o.o. dowiedziało się, że doznana przez nią szkoda jest efektem praktyk monopolistycznych, z którą związana jest odpowiedzialność deliktowa Spółki, i to od tej daty – zdaniem Sądu – biegnie trzyletni okres przedawnienia roszczeń odszkodowawczych. Sprawa toczyła się przed Sądem Okręgowym w Gdańsku (sąd I instancji), sygnatura IX GC 134/04. Spółka broniła się również zarzutami merytorycznymi (kwestionuje fakt wystąpienia jakiegokolwiek szkody po stronie PETROECCO JV Sp. z o.o., jej wysokość i istnienie związku przyczynowego pomiędzy praktyką monopolistyczną a szkodą). Po rozprawie w czerwcu 2005 r. Sąd Okręgowy w Gdańsku zlecił biegłemu z zakresu księgowości i ekonomii sporządzenie opinii w przedmiocie ustalenia strat, jakie poniósł powód z tytułu działań Grupy LOTOS. W przekazanej opinii biegły wskazał, że na podstawie materiałów przedstawionych przez PETROECCO JV Sp. z o.o. nie jest możliwe obliczenie wysokości strat, czy też samego ich istnienia. Biegły wskazał również, iż opinia powinna być zlecona innemu ekspertowi, niż biegłemu z zakresu księgowości. Brak dowodów do wystawienia takiej opinii uniemożliwił powodowi doprowadzenie do wyboru kolejnego biegłego. Rozprawa odbyła się 27 marca 2007 r. Publikacja wyroku została wyznaczona na dzień 10 kwietnia 2007 r., następnie odroczone została do dnia 20 kwietnia 2007 r. Wyrokiem z dnia 20 kwietnia 2007 r. powództwo zostało oddalone. W dniu 17 maja 2007 r. Spółka wniosła zażalenie na postanowienie o kosztach postępowania. W dniu 4 czerwca 2007 r. PETROECCO JV Sp. z o.o. złożyła apelację od wyroku z dnia 20 kwietnia 2007 r. W dniu 12 sierpnia 2007 r. Grupa LOTOS złożyła odpowiedź na apelację. W dniu 20 grudnia 2007 r. Sąd oddalił apelację PETROECCO JV Sp. z o.o. od wyroku Sądu Okręgowego. W dniu 19 marca 2008 r. został złożony u Komornika wniosek egzekucyjny przeciwko PETROECCO JV Sp. z o.o. W dniu 17 kwietnia 2008 r. PETROECCO JV Sp. z o.o. złożyła skargę kasacyjną od wyroku z dnia 20 grudnia 2007 r. Skarga została doręczona Grupie LOTOS w dniu 17 czerwca 2008 r. W dniu 30 czerwca 2008 r. została wysłana odpowiedź na skargę. Sprawa została skierowana na przedsąd na 14 listopada 2008 r. W dniu 14 stycznia 2009 r. Sąd Najwyższy postanowił uchylić zaskarżony wyrok i przekazać sprawę do Sądu Apelacyjnego w Gdańsku do ponownego rozpoznania. W dniu 10 marca 2009 r. akta zostały przekazane do Sądu Apelacyjnego. W dniu 3 kwietnia 2009 r. Komornik przesłał postanowienie o umorzeniu postępowania egzekucyjnego. W dniu 14 maja 2009 r. Sąd Apelacyjny przekazał sprawę do Sądu Okręgowego do ponownego rozpoznania. Na rozprawie w dniu 3 listopada 2009 r. Sąd zobowiązał PETROECCO JV Sp. z o.o. do wyznaczenia biegłego. W dniu 1 października 2010 r. odbyła się rozprawa, na której został przesłuchany biegły. Sprawa jest w toku. Zarząd Spółki stoi na stanowisku, że ryzyko związane z przegraną ewentualnego sporu jest niewielkie, w związku z tym nie zostały utworzone rezerwy na potencjalne odszkodowanie.

Zgodność z obowiązującym prawem i regulacjami

NR GRI	OBSZAR
SO 8	Pieniężna wartość istotnych kar i całkowita liczba niepieniężnych sankcji w związku z niedostosowaniem się do obowiązującego prawa i regulacji

W 2010 r. spółki Grupy Kapitałowej LOTOS nie płaciły istotnych grzywn i nie nałożono na nie istotnych niepieniężnych sankcji w związku z niedostosowaniem się do obowiązującego prawa i regulacji. Jednakże w 2010 roku, w tym przedmiocie toczyło się postępowanie opisane w **Zachowaniach antykonkurencyjnych**.

Środowiskowe aspekty działalności

Podmioty Grupy Kapitałowej LOTOS monitorują swój wpływ na środowisko poprzez analizę wskaźników odnoszących się do poziomu emisji, zużycia energii, wody i materiałów. Badany jest także stopień oddziaływania produktów i usług na otoczenie, w tym zgodność działalności z prawem w aspekcie zarządzania wpływem na środowisko.

Materiały

NR GRI	OBSZAR
EN 1	Wykorzystane surowce/materiały według wagi i objętości

Przerób ropy naftowej [tony]

Wyszczególnienie	2006 r.	2007 r.	2008 r.	2009 r.	2010 r.
Ropa razem	6.098.600	6.156.431	6.203.414	5.461.540	8.095.655
Surowce i komponenty		1.088.605	1.146.989	1.699.034	844.327
Dodatki uszlachetniające		2.052	21.825	2.229	2.010

NR GRI	OBSZAR
EN 2	Procent materiałów pochodzących z recyklingu wykorzystanych w procesie produkcyjnym

Ze względu na specyfikę prowadzonej działalności Grupa LOTOS jedynie w niewielkim stopniu może wykorzystywać produkty pochodzące z recyklingu. Każda ze spółek Grupy Kapitałowej LOTOS, prowadząca działalność produkcyjną, podlega ustawowemu obowiązkowi oddawania, poprzez zewnętrzne Organizacje Odzysku, zużytych materiałów do recyklingu. Jednak również w tym przypadku możliwość powtórnego wykorzystania poddanych recyklingowi produktów jest znikoma.

Energia

NR GRI	OBSZAR
EN 3	Bezpośrednie zużycie energii według pierwotnych źródeł energii

Wyszczególnienie	Jednostka miary	Bezpośrednie, zakupione źródła energii	Bezpośrednie, wyprodukowane źródła energii	Bezpośrednie, sprzedane źródła energii	Bezpośrednie, całkowite zużycie energii
Gaz ziemny	GJ	1.244.784			1.244.784
Gaz opałowy	GJ		8.085.394		8.085.394
Olej opałowy HSFO	GJ		2.660.714		2.660.714
Olej opałowy LSFO	GJ	1.153.159			1.153.159
Olej opałowy lekki (HON)			103.973		103.973
Energia elektryczna	GJ			8.471	-8.471
Energia cieplna	GJ			0	0
Razem	GJ	3.397.943	15.221.725	8.471	17.628.139

NR GRI	OBSZAR
EN 4	Pośrednie zużycie energii według pierwotnych źródeł energii

Wyszczególnienie	Jednostka miary	Średnio zaawansowana energia zakupiona
Energia elektryczna	GJ	1.263.049

NR GRI	OBSZAR
EN 5	Ilość energii zaoszczędzonej dzięki konserwacji/remontom infrastruktury i poprawie efektywności energetycznej dotychczas stosowanych narzędzi

W 2010 r. kontynuowano stosowanie komputerowego systemu do wizualizacji i optymalizacji zużycia energii Visual Mesa firmy Soteica. Program ten stale nadzoruje infrastrukturę energetyczną rafinerii – systemy gazu i oleju opałowego, a także system pary technologicznej – i na podstawie algorytmów optymalizacyjnych sugeruje zmiany w systemie energetycznym, które powodują zmniejszenie kosztu jego funkcjonowania. W sposób ciągły prowadzony jest monitoring procesów produkcyjnych.

NR GRI	OBSZAR
EN 6	Inicjatywy podejmowane w celu zapewnienia produktów i usług wydajnych energetycznie i opartych o energię odnawialną oraz redukcje związane z wymaganiami energetycznymi jako wynik tych działań

Produkty paliwowe produkowane przez Grupę LOTOS komponowane są zgodnie z wymaganiami dotyczącymi realizacji Narodowego Celu Wskaźnikowego, dotyczącego udziału surowców odnawialnych w paliwach drogowych. Zarówno benzyny, jak i oleje napędowe zawierają biokomponenty produkowane w oparciu o surowce odnawialne.

Ponadto prowadzona jest ocena emisji gazów cieplarnianych w całym cyklu produkcyjnym, tzw. LCA (ang. Life Cycle Assessment, ocena cyklu życia produktu). Analiza ta jest odpowiedzią na regulacje organów Unii Europejskiej zmierzających do redukcji emisji gazów cieplarnianych na etapie produkcji paliw.

Woda

NR GRI	OBSZAR
EN 8	Całkowity pobór wody według źródła

[m ³]	2006 r.	2007 r.	2008 r.	2009 r.	2010 r.
podziemna	168.110	144.907	179.735	209.147	195.024
powierzchniowa	2.559.165	2.598.158	2.520.603	3.557.093	3.766.470
Razem	2.727.275	2.743.065	2.700.338	3.766.240	3.961.494

NR GRI	OBSZAR
EN 9	Źródła wody zubożone przez nadmierny jej pobór

Grupa LOTOS nie wpływa znacząco na źródło wody powierzchniowej, tj. nie przekracza ustalonej dla rzeki Motławy wartości tzw. nienaruszalnego przepływu (0,56 m³/s). Średni pobór wody jest mniejszy niż 5% średniego przepływu w rzece.

NR GRI	OBSZAR
EN 10	Odsetek i całkowita ilość wody oczyszczonej i użytej ponownie

[m ³]	2006 r.	2007 r.	2008 r.	2009 r.	2010 r.
produkcja wody gospodarczej z oczyszczonych ścieków	801.575	891.708	845.397	870.230	1.555.969

Bioróżnorodność

NR GRI	OBSZAR
EN 11	Lokalizacja oraz powierzchnia posiadanych, dzierżawionych lub zarządzanych gruntów zlokalizowanych w obszarach chronionych lub obszarach o dużej wartości pod względem bioróżnorodności poza obszarami chronionymi bądź przylegających do takich obszarów

Szczegółowe informacje na temat lokalizacji oraz powierzchni posiadanych, dzierżawionych lub zarządzanych przez Grupę LOTOS oraz spółki handlowe grupy kapitałowej gruntów zlokalizowanych w obszarach chronionych lub obszarach o dużej wartości pod względem bioróżnorodności poza obszarami chronionymi bądź przylegających do takich obszarów znajdują się w internetowym portalu Grupy LOTOS [[link](#)].

NR GRI	OBSZAR
EN 12	Opis istotnego wpływu działalności, produktów i usług na bioróżnorodność obszarów chronionych i obszarów o dużej bioróżnorodności poza obszarami chronionymi

Właściwe użytkowanie produktów Grupy LOTOS nie powoduje znaczącego oddziaływania na środowisko.

NR GRI	OBSZAR
EN 14	Strategie, działania i plany zarządzania wpływem na bioróżnorodność

Nie stwierdzono negatywnego wpływu działalności produkcyjnej Grupy LOTOS na stopień bioróżnorodności w środowisku lądowym, słodkowodnym i morskim. Działania podejmowane przez spółki handlowe Grupy Kapitałowej LOTOS zostały przedstawione w portalu internetowym Grupy LOTOS [[link](#)].

NR GRI	OBSZAR
EN 15	Liczba gatunków znajdujących się w Czerwonej Księdze Międzynarodowej Unii Ochrony Przyrody i Jej Zasobów [IUCN] oraz na krajowych listach gatunków zagrożonych, zidentyfikowanych na obszarze oddziaływania organizacji według stopnia zagrożenia wyginięciem

Działalność Grupy LOTOS nie powoduje zagrożenia dla gatunków ujętych na czerwonej liście IUCN. W środowisku naturalnym otaczającym rejon działania Grupy LOTOS nie występują gatunki zwierząt objętych ochroną i nie ma zagrożenia ich wymarcia.

Emisja, ścieki, odpady

NR GRI	OBSZAR
EN 16	Całkowita bezpośrednia i pośrednia ilość emisji gazów cieplarnianych według wagi

Emisja [tys. ton/rok]

	2006 r.	2007 r.	2008 r.	2009 r.	2010 r.
CO ₂	1.154	1.153	1.135	1.121	1.607

NR GRI	OBSZAR
EN 18	Inicjatywy podjęte w celu zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych i uzyskane efekty

Grupa LOTOS podjęła kilka inicjatyw służących osiągnięciu tego celu. Są nimi:

- odzyskiwanie i wykorzystywanie gazów zrzutowych kierowanych na pochodnie,
- wykorzystanie gazu ziemnego do produkcji wodoru,
- wprowadzenie gazu ziemnego do systemu energetycznego Grupy LOTOS.

NR GRI	OBSZAR
EN 19	Emisje substancji niszczących warstwę ozonową według wagi

Grupa LOTOS nie wykorzystuje ani nie emituje substancji niszczących warstwę ozonową.

NR GRI	OBSZAR
EN 20	Emisja związków NO _x , SO _x i innych istotnych związków emitowanych do powietrza według rodzaju i wagi

Emisja [tony/rok]

	2006 r.	2007 r.	2008 r.	2009 r.	2010 r.
SO₂	4.859	4.808	5.022	4.170	4.758
Dozwolone wartości maksymalne SO ₂	8.256	6.056	6.056	6.470	6.470
NO₂	1.601	1.583	1.317	1.132	1.315
Dozwolone wartości maksymalne NO ₂	2.262	2.262	2.095	2.405	2.475
Pył /Pył z EC	364 94	282 82	306 86	220 84	260 98
Dozwolone wartości maksymalne pyłu/dopuszczalne wartości dla EC	- 163	- 163	- 163	521 209	538

NR GRI	OBSZAR
EN 21	Całkowita objętość odprowadzanych ścieków według jakości i docelowego miejsca przeznaczenia

Ilość odprowadzonych ścieków [m³]

	2006 r.	2007 r.	2008 r.	2009 r.	2010 r.
odbiornik					
Rozwójka	3.960.830	3.873.534	3.294.540	4.083.604	3.880.741
Martwa Wisła		379.080	724.249	1.094.220	1.306.041
Razem	3.960.830	4.252.614	4.018.789	5.177.824	5.186.782

Parametry oczyszczonych ścieków odprowadzanych do odbiorników z Grupy LOTOS w latach kształtowały się następująco:

Rozwójka

	2006 r.	2007 r.	2008 r.	2009 r.	2010 r.
pH	7,9	7,8	--	--	--
wartości dopuszczalne	6,5 – 9,0	6,5 – 9,0	--	--	--
BZT [mg O ₂ /dm ³]	7,4	7,5	--	--	--
wartości dopuszczalne	20	20	--	--	--
ChZT [mg O ₂ /dm ³]	43,4	50,9	--	--	--
wartości dopuszczalne	100	100	--	--	--
zawiesiny ogólne [mg/dm ³]	7,2	7,3	9,0	9,6	9,9
wartości dopuszczalne	35	35	35	35	35
fenole lotne [mg/dm ³]	0,009	0,011	--	--	--
wartości dopuszczalne	0,08	0,08	--	--	--
substancje ekstrahujące się eterem naftowym [mg/dm ³]	1,1	2,2	--	--	--

wartości dopuszczalne	40	40	--	--	--
węglowodory ropopochodne [mg/dm ³]	1,7	1,25	1,54	1,64	1,02
wartości dopuszczalne	5	5	5	5	5
azot ogólny [mg N/dm ³]	5,7	4,9	--	--	--
wartości dopuszczalne	25	25	--	--	--
fosfor ogólny [mg P/dm ³]	0,5	0,4	--	--	--
wartości dopuszczalne	2,5	2,5	--	--	--
siarczki [mg S/dm ³]	0,008	0,01	--	--	--
wartości dopuszczalne	0,16	0,16	--	--	--
nikiel [mg Ni/dm ³]	0,0158	0,0127	--	--	--
wartości dopuszczalne	0,4	0,4	--	--	--
wanad [mg V/dm ³]	0,0660	0,0243	--	--	--
wartości dopuszczalne	1,6	1,6	--	--	--
glin [mg Al/dm ³]	0,0712	0,0867	--	--	--
wartości dopuszczalne	2,4	2,4	--	--	--

Martwa Wisła

	2006 r.	2007 r.	2008 r.	2009 r.	2010 r.
pH	--	7,5	7,9	7,5	7,5
wartości dopuszczalne	--	6,5 – 9,0	6,5 – 9,0	6,5 – 9,0	6,5 – 9,1
BZT [mg O ₂ /dm ³]	--	2,6	3,9	5,5	4,6
wartości dopuszczalne	--	20	20	25	25
ChZT [mg O ₂ /dm ³]	--	56,4	54,8	51,5	51,4
wartości dopuszczalne	--	100	100	125	125
zawiesiny ogólne [mg/dm ³]	--	5,6	8,6	12,5	6,2
wartości dopuszczalne	--	35	35	35	35
fenole lotne [mg/dm ³]	--	0,002	0,003	0,005	0,006
wartości dopuszczalne	--	0,08	0,08	0,1	0,1
substancje ekstrahujące się eterem naftowym [mg/dm ³]	--	2,7	1,2	1,21	2,56
wartości dopuszczalne	--	40	40	50	50
węglowodory ropopochodne [mg/dm ³]	--	1,1	0,51	0,73	0,38
wartości dopuszczalne	--	5	5	5	5
azot ogólny [mg N/dm ³]	--	3,1	4	4,3	3,6
wartości dopuszczalne	--	25	25	30	30
fosfor ogólny [mg P/dm ³]	--	0,4	0,4	0,9	1,0
wartości	--	2,5	2,5	3,0	3,0

dopuszczalne					
siarczki [mg S/dm ³]	--	0,004	0,01	0,01	<0,01
wartości dopuszczalne	--	0,16	0,16	2,0	2,0
nikiel [mg Ni/dm ³]	--	0,0124	0,0089	0,0548	0,0077
wartości dopuszczalne	--	0,4	0,4	0,5	0,5
wanad [mg V/dm ³]	--	0,0296	0,0254	0,0679	0,0178
wartości dopuszczalne	--	1,6	1,6	2,0	2,0
glin [mg Al/dm ³]	--	0,032	0,0383	0,0420	0,0243
wartości dopuszczalne	--	2,4	2,4	3,0	3,0

NR GRI	OBSZAR
EN 22	Całkowita waga odpadów według rodzaju i metody postępowania z nimi [w tonach]

Rok	2006 r.	2007 r.	2008 r.	2009 r.	2010 r.
Odpady wytworzone w roku,	8.294	9.100	8.806	10.305	11.472
w tym:					
Odpady niebezpieczne	3.919	4.151	4.126	4.242	4.218
Inne niż niebezpieczne	4.375	4.949	4.680	6.063	7.254
Odpady zmagazynowane na koniec roku poprzedniego	3.882	3.446	3.680	3.367	2.215
Razem: odpady do zagospodarowania w roku	12.176	12.546	12.486	13.672	13.687
Wartości dopuszczalne (dane z pozwolenia zintegrowanego)	57.991	57.991	57.991	89.627	89.627
Odpady poddane odzyskowi (odzyskiwanie)	8.369	8.765	8.964	10.215	10.836
Odpady unieszkodliwione, w tym:	361	101	155	1.243	607
spalanie		36	99	966	519
usunięcie na składowisko		65	56	277	81
Odpady zmagazynowane na miejscu na koniec roku,	3.446	3.680	3.367	2.214	2.244
w tym:					
niebezpieczne	1.119	970	988	953	1.044
inne niż niebezpieczne	2.327	2.710	2.379	1.261	1.200

NR GRI	OBSZAR
EN 23	Całkowita liczba i objętość istotnych wycieków

W 2010 r. na 7 zdarzeń awaryjnych nie zanotowano istotnych wycieków, z punktu widzenia wpływu na środowisko.

NR GRI	OBSZAR
EN 24	Waga transportowanych, importowanych, eksportowanych i przetwarzanych odpadów uznanych za niebezpieczne (w rozumieniu Aneksu I, II, III, i VIII Konwencji Bazylejskiej) oraz procent odpadów przemieszczanych transgranicznie

W 2010 r. Grupa LOTOS S.A. nie przemieszczała transgranicznie odpadów.

NR GRI	OBSZAR
EN 25	Rodzaj, rozmiar, status ochronny oraz znaczenie dla bioróżnorodności akwenów wodnych i odnośnych siedlisk, na które istotny wpływ ma zrzucana przez organizację woda i wycieki

Brak statusu ochrony odbiorników wód i ścieków Grupy LOTOS. Brak istotnego wpływu zrzucanej wody i wycieków na bioróżnorodność.

Produkty i usługi

NR GRI	OBSZAR
EN 26	Inicjatywy mające na celu minimalizowanie negatywnego wpływu produktów i usług na środowisko oraz zakres wpływu tych inicjatyw

Szczegółowe informacje o inicjatywach podejmowanych przez Spółkę w tym zakresie znajdują się w internetowym portalu Grupy LOTOS [[link](#)].

NR GRI	OBSZAR
EN 27	Odsetek sprzedanych produktów i opakowań, które podlegają regeneracji według kategorii

Szczegółowe informacje na ten temat znajdują się w internetowym portalu Grupy LOTOS [[link](#)].

Zgodność z prawem

NR GRI	OBSZAR
EN 28	Wartość istotnych grzywien i całkowita wartość niefinansowych sankcji za niedostosowanie się do praw i regulacji dotyczących ochrony środowiska

W 2010 r. na żadną ze spółek Grupy Kapitałowej LOTOS nie nałożono grzywien/sankcji za niedostosowanie się do praw i regulacji środowiskowych.

Transport

NR GRI	OBSZAR
EN 29	Istotny wpływ na środowisko na skutek transportu produktów, innych dóbr i materiałów wykorzystywanych w działalności organizacji oraz członkowie siły roboczej biorący udział w transporcie

Szczegółowy opis wpływu Spółki na środowisko na skutek transportu znajduje się w internetowym portalu Grupy LOTOS [[link](#)].

Wydatki na ochronę środowiska

NR GRI	OBSZAR
EN 30	Całkowite wydatki poniesione na ochronę środowiska i inwestycje według ich rodzaju

Oplaty za gospodarcze korzystanie ze środowiska poniesione przez Grupę LOTOS:

	Emisja [tys. zł]				
	2006 r.	2007 r.	2008 r.	2009 r.	2010 r.
Emisja do powietrza	3.518	3.521	3.181	3.089	3.817

Pobór wody	109	100	113	211	160
Odprowadzanie ścieków	266	280	213	260	306
Razem	3.893	3.902	3.508	3.560	4.283

Wydatki inwestycyjne na ochronę środowiska poniesione przez Grupę LOTOS:

Nakłady [tys. zł]

	2006 r.	2007 r.	2008 r.	2009 r.	2010 r.
inwestycje ogółem	284.104	858.462	1.910.687	2.271.034	587.610
inwestycje proekologiczne	34.387	99.880	224.723	138.818	16.812

Opłaty za gospodarcze korzystanie ze środowiska poniesione przez Grupę Kapitałową LOTOS:

Emisja [tys. zł]

	2006 r.	2007 r.	2008 r.	2009 r.	2010 r.
Emisja do powietrza	4.122	4.061	3.708	3.576	4.306
Pobór wody	172	156	172	288	245
Odprowadzanie ścieków	416	389	323	401	528
Składowanie odpadów	0	0	1	5	2
Razem	4.710	4.606	4.204	4.270	5.081

Wydatki inwestycyjne na ochronę środowiska poniesione przez Grupę Kapitałową LOTOS:

Nakłady [tys. zł]

	2006 r.	2007 r.	2008 r.	2009 r.	2010 r.
inwestycje ogółem	585.335	1.087.273	2.141.754	2.495.553	759.510
inwestycje proekologiczne	54.455	120.692	255.240	153.893	33.648